

Në bazë të nenit 38, paragrafi 1, pika 2 dhe 4 të Ligjit për vetëqeverisjen lokale (“Fl. zyr. MZ”, nrë 2/2018 dhe 34/19) dhe nenit 58, paragrafi 1, pikat 2 dhe 4 të Statutit të Komunës së Ulqinit (“Fl. zyr. MZ – dispozitat e komunës”, nr. 48/19), Kuvendi i Komunës së Ulqinit në mbledhjen e mbajtur, më ____. ____. 2019 ka nxjerrë

VENDIMIN
PËR NXJERRJEN E PLANIT LOKAL TË PËRFSHIRJES SOCIALE TË ROMËVE
DHE EGJIPTIANËVE PËR PERIUdhËN 2020 – 2023 NË KOMUNËN E ULQINIT

Neni 1

Nxirret Plani lokal i përfshirjes sociale të romëve dhe egjiptasve në Komunën e Ulqinit për periudhën 2020 – 2023.

Neni 2

Bartës i aktiviteteve që kanë të bëjnë me arritjen e barazisë gjinore në Komunën e Ulqinit është sekretariati për administratë dhe veprimtari shoqërore.

Neni 3

Pjesë përbërëse e këtij Vendimi është Plani loka i përfshirjes sociale të romëve dhe egjiptasve për periudhën 2020 – 2023 në Komunën e Ulqinit që e ka hartuar Grupi punues për hartimin e Planit lokal për përfshirjen sociale të romëve dhe egjiptasve për periudhën 2020 – 2023 në Komunën e Ulqinit.

Neni 4

Ky Vendim hynë në fuqi ditën e tetë pas botimit në “Fletoren zyrtare të Malit të Zi – dispozitat e komunës”.

Numër: 02 –
Ulqin, më ____. ____. 2019

KUVENDI I KOMUNËS SË ULQINIT

KRYETARI
Dr. Ilir Çapuni

A r s y e t i m

Baza juridike për nxjerrjen e këtij Vendimi është në nenin 38, paragrafi 1, pikat 2 dhe 4 të Ligjit për vetëqeverisjen lokale (“Fl. zyr. MZ”, nrë 2/2018 dhe 34/19) dhe nenit 58, paragrafi 1, pikat 2 dhe 4 të Statutit të Komunës së Ulqinit (“Fl. zyr. MZ – dispozitat e komunës”, nr. 48/19), me të cilët është paraparë që Kuvendi si organ i vetëqeverisjes lokale nxjerr dispozita dhe akte të tjera. Kuvendi përveç dispozitave dhe akteve të tjerë nxjerr plane dhe programe të zhvillimit dhe kryen edhe punë të tjera në pajtim me Ligjin për vetëqeverisjen lokale dhe ligje të tjera të posaçme.

Arsyeja për nxjerrjen e këtij Vendimi është në Strategjinë për përfshirjen sociale të romëve dhe egjiptasve në Mal të Zi për periudhën 2016 – 2020, në të cilën është paraqitur nevoja që Vetëqeverisjet lokale të përgatisin dhe aprovojnë Planet lokale të aksionit për përmirësimin e pozitës së romëve dhe egjiptasve, të harmanizuara me zhvillimin real, përgjithshëm, ekonomik dhe social të komunitetit lokal.

Plani lokal për përfshirjen sociale të romëve dhe egjiptasve për periudhën 2020 – 2023 në Komunën e Ulqinit paraqet një dokument lokal strategjik, i xili ka për qëllim t’i kontribuojë avancimit të pozitës së popullatës RE në komunën e Ulqinit, si dhe realizimin dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre të njeriut. Ky dokument paraqet një platformë të politikës lokale ndaj të gjitha çështjeve kryesore që janë të rëndësishme për integrimin thelbësor dhe të qëndrueshëm të komunitetit të romëve dhe egjiptasve në jetën publike dhe zhvillimin e komunës sonë.

Vetëqeverisja lokale dhe përfaqësuesit e saj aktivisht kanë marrë pjesë në hartimin e këtij dokumenti, përmes konsultimeve dhe hulumtimit të nevojave të komunitetit. Me përkrahjen e krijimit të këtij plani të aksionit dhe miratimi i tij, vetëqeverisja lokale ka treguar gatishmëri që me përkushtim dhe me strategji të punojë në përmirësimin e pozitës së romëve dhe egjiptasve dhe përfshirjen e tyre aktive në mjedisin lokal.

Duke pasur parasysh rëndësinë e këtij dokumenti si për komunitetin RE ashtu edhe për komunitetin lokal i propozojmë Kuvendit që ta miratojë Planin e përmendur lokal dhe të nxjerrë Vendimin për miratimin e Planit lokal për përfshirjen sociale të romëve dhe egjiptasve për periudhën 2020 – 2023 në Komunën e Ulqinit.

SEKRETARIATI PËR ADMINISTRATË DHE VEPRIMTARI SHOQËRORE

Komuna e ULQINIT

(PROJEKT)

**PLANI LOKAL PËR INKLUZIONIN E
ROMËVE DHE EGJIPTIANVE PËR
PERIUDHËN NË KOMUNËN E ULQINIT**

ULQIN
Tetor, 2019

PËRMBAJTJE:

HYRJE.....	5
KORNIZA STRATEGJIKE.....	7
PARIMET E PËRPILIMIT TË PLANIT TË AKSIONIT	9
VIZIONI	10
ANALIZA SWOT.....	11
ANALIZA E SITUATËS	12
FUSHAT E IMPLEMENTIMIT	13
ÇËSHTJET STRATEGJIKE NGA FUSHA E ZBATIMIT TË LAP	23
PLANIFIKIMI AKSIONAL	26
ZBATIMI, PËRCJELLJA DHE FINANCIMI I PLANIT LOKAL TË AKSIONIT	34
MONITORIMI I REALIZIMIT TË PLANIT	35

LISTA E SHKURTICAVE

PAP – politika aktive e punësimit
QAP – Qendra për arsimimin profesional
QPS – Qendra për punë sociale
SHSH– Shtëpia e shëndetit
BE – Bashkimi evropian
ISHP – Instituti për Shëndetin Publik
IPZH – Personat intern të zhvendosur
SP – Servisi publik
PLA – Plani lokal i aksionit
PLBS – Plani lokal i banesës sociale
VL – Vetëqeverisja lokale
MDNJP– Ministria e të Drejtave Njerëzore dhe Pakicave
MZHQT– Ministria e Zhvillimit të Qëndrueshëm dhe Turizmit
MA – Ministria e arsimit
MPPS– Ministria e Punës dhe Përkujdesjes Sociale
MPB – Ministria e punëve të brendshme
NRIS – Korniza Evropiane e Strategjisë Nacionale për Integrimin e Romëve (ang.: National Roma Integration Strategies)
OJQ – Organizata joqeveritare
OSBE – Organizata Evropiane për Bashkëpunim dhe Siguri (The Organization for Security and Co-operation in Europe)
SHF – Shkolla Fillore
IA – Institucionet e arsimit
PZH – Persona të zhvendosur
BISRESH– Baskpunëtor në inkluzionin social të romëve dhe egjiptianëve në shëndetësi
UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees (Komesariati i Lartë i KB për refugjatë)
DP – Drejtoria e policisë
DPR – Drejtoria për përkujdesjen për refugjatë
ZOPT – Qendra për arsimim dhe trajnim

HYRJJE

Qeveria e Malit të Zi ë vitin 2005 ka miratuar Planin Nacional të Aksionit për implementimin e Dekadës së kyçjes së romëve, me projektet në fushën e arsimit, punësimit, banimit dhe mbrojtjes shëndetësore, që duhet realizuar deri në vitin 2015. Sipas dispozitave të Dekadës Qeveria e një shteti të kyçur e merr funksionin e kryesimit të Dekadës. Në maj të vitit 2013 Mali

i Zi ka marrë kryesimin nga Republika e Kroacisë, ndërsa në qershor të vitit 2014 kryesimin ia ka dorëzuar Bosnjës dhe Hercegovinës.

Për shkak të kufizimit të veprimit të Planit aksion në katër fusha prioritare, Qeveria e Malit të Zi, në fund të vitit 2007 ka miratuar ***Strategjinë për përmirësimin e pozitës së popullatës RAE në Mal të Zi 2008-2012***, pas së cilës ka pasuar edhe tjetra, me titullin ***Strategjia për përmirësimin e pozitës së romëve dhe egjiptianëve në Mal të Zi 2012-2016***.¹

Sipas të dhënave të Entit për përkujdesjen e refugjatëve në reregjistrimin e personave të zhvendosur intern nga Kosova që banojnë në Mal të Zi, publikuar më 2009, 43 persona janë deklaruar si ashkalinjë. Për shkak të numrit të vogël të pjesëtarëve të kësaj bashkësi etnike dhe për faktin se ata nuk paraqiten si grup i posaçëm etnik në regjistrimin e popullsisë më 2011, ashkalinjtë nuk përmenden si grup i posaçëm etnik në këtë strategji. Mirëpo, pjesëtarët e këtij populli plotësisht do të përfshihen në të gjitha aktivitetet e parapara me këtë Strategji, e që burojnë nga statusi i tyre juridik.

2 Strategjia për inkluzionin social të romëve dhe egjiptianëve prej 2012 deri më 2020, Qeveria e Malit të Zi në vitin 2016 ka miratuar ***Strategjinë për inkuzionin social të romëve dhe egjiptianëve prej 2016 deri më 2020*** që mbi ndërtohet mbi dy parapraket, duke i ridefinuar prioritetet nacionale, mënyrat e zbatimit dhe ndërmarrjen e masave të posaçme në pajtim me rrethanat e ndryshuara shoqërore dhe politike, përparimin e arritur dhe sfidat e mëtejshme në procesin e integritimit dhe përmirësimit të pozitës socio-ekonomike të romëve dhe egjiptianëve. Në regjistrimin e popullsisë së Malit të Zi në vitin 2011, në komunën e Ulqinit u regjistruan 232 persona që u deklaruan me përkatësi rome dhe egjiptiane . Nga ky numër 73 u deklaruan se i takojnë grupit etnik të egjiptianëve (0,37%), ndërsa 159 është numri i banorëve që i takojnë grupit etnik rom (0,80%).

Enti për punësim – Byroja e punës në komunën e Ulqinit ka dorëzuar shkresën me numer 1201-310 me date 13.11.2019.vit, i regjistruar me numer 03-611/2019 me date 14.11.2019.vit pranë Sekretariatit për administratë dhe veprimtari shoqërore, në të cilin ceket se BP në Mal të Zi ka numer të madh masash dhe politika aktive mbi punësimin e romëve dhe egjiptianëve nga të cilat: programe elementare mbi eliminimin e analfabetizimit, përvetësimin e njohurive dhe aftësive specifike, kualifikimin, rikualifikimin, programen e veteunësimit për ndërtimin e biznesit privat, ringjellesimin e zanateve të vjetra si dhe dhënie të burimeve të pakthyeshme. Mbi bazën diskriminimit pozitiv në evidentimin e tyre kanë dhënë dhe mundësinë e deklarimit të përfaqësive etnike, por deri tani nuk kanë të evindetuar ndonjë person i cili është me përfaqësi etnike rome dhe egjiptiane.

Qendra për punë sociale në komunën e Ulqinit në bazën e vet të të dhënave nuk kanë të regjistruar persona të komunitetit rom dhe egjiptian të cilët janë shfrytëzues të MOP-it.

Sipas të dhënave jo zyrtare në Komunën e Ulqinit jetojnë rreth 500 (pesëqind) persona të cilët i përkasin komunitetit rom dhe egjiptian, kurse gjatë sezonit të verës numri i tyre rritet ndjeshëm.

KORNIZA STRATEGJIKE

Dokumenti kryesor në të cilin bazohet Plani i aksionit për romët dhe egjiptianit në komunën e Ulqinit 2020-2023 është Strategjia për inkluzionin social të romëve dhe egjiptianëve në Mal të Zi 2016-2020. Plani i aksionit, në rast nevojë do të revidohet periodikisht, në pajtim me nevojat dhe ndryshimet e dukshme të pozitës së popullatës rome dhe egjiptiane në përgjithësi, por në veçanti edhe pozitës së grupeve posaçërisht të përjashtuara dhe të marginalizuara brenda bashkësisë rome dhe egjiptiane (gratë, fëmijët, personat me invaliditet, personat e moshuar) në Mal të Zi.

Pajtueshmëria me dokumentet ndërkombëtare

Plani i aksionit 2020-2023 i komunës së Ulqinit është i akorduar me Kornizën evropiane për strategjitë nacionale për integrimin e romëve. Me Planin e aksionit për përmirësimin e pozitës së romëve dhe sintëve në fushën e veprimit të OSBE-së (Action plan on improving the situation of Roma and Sinti within OSCE area. (MC.DEC/3/03), Planin e aksionit të OSBE-së për avancimin e barazisë së gjinive, Konventën kornizë të Këshillit të Evropës për mbrojtjen e pakicave.

Pajtueshmëria me strategjitë dhe dispozitat ligjore nacionale

Plani i aksionit është i akorduar me Kushtetutën e Malit të Zi. Kushtetuta e Malit të Zi i mbron parimet themelore të të drejtave dhe lirive të njeriut dhe garanton mbrojtjen e të drejtave politike, ekonomike, sociale dhe kulturore. Kushtetuta garanton edhe e një seti të të drejtave të posaçme të pakicave. Plani i aksionit është i akorduar me Ligjin mbi të drejtat dhe liritë e pakicave, Ligjin mbi ndalimin e diskriminimit dhe dispozitat e ligjeve tjera që trajtojnë të drejtat e njeriut dhe të drejtat e pakicave kombëtare në Mal të Zi.

Plani i aksionit 2020-2023 i komunës së Ulqinit është i akorduar me: Strategjinë e mbrojtjes nga dhuna në familje 2016-2020, Planin nacional të aksionit për arritjen e barazisë gjinore; Planin nacional për integrimin e Malit të Zi në BE; Strategjinë nacionale të punësimit dhe zhvillimit të resurseve njerëzore; Strategjinë për zhvillim dhe për zvogëlimin e varfërisë; Strategjinë për luftë kundër tregtisë me njerëz; Përfundimet e seminarit “Prej fjalëve në vepra drejt integritit të romëve” të mbajtur më 05 korrik 2016.

Qasja strategjike

Plani i aksionit i komunës së Ulqinit bazohet në qasjet që vijojnë:

- Qasja integruese
- Arritshmëria/realizueshmëria
- Partecipimi aktiv dhe integrimi i shoqërisë civile rome dhe egjiptiane
- Monitorimi dhe evalvimi i zbatimit
- Ndjeshmëria e posaçme për inkluzionin e grave dhe fëmijëve

Njëra nga përparësitë kyçe të propozuara me Strategji, e që janë të rëndësishme për realizimin e Planit të aksionit është **qasja integruese**. Është definuar qartë se nga efikasiteti dhe efektiviteti i masave në një fushë varet në masë të madhe edhe efikasiteti në fushat tjera dhe se të gjithë aktorët në procesin e integritit duhet medoemos të bashkëpunojnë dhe t'i shkëmbejnë informatat. Për këtë arsye, qasja bazohet në kooperativitetin e aktorëve dhe komplementarizmin e masave në të gjitha fushat.

Është me rëndësi të jashtëzakonshme **që masat të jenë realisht të arritshme**. Përvoja nga zbatimi i Strategjive planeve të përparshme të aksionit, në të cilat nuk janë paraparë në mënyrë reale kapacitetet financiare dhe të tjera për implementimin e këtyre masave, ka treguar se pikërisht projeksionet joreale kanë pamundësuar implementimin e masave të parapara.

Në implementimin e Strategjisë dhe planeve të aksionit, në mënyrë intensive **jemi mbështetur dhe mbështetemi në shoqërinë civile, e posaçërisht në OJQ-të rome dhe egjiptiane si dhe në donatorë të jashtëm**.

Në këtë kuptim, plani i aksionit bazohet në bashkëpunimin e qeverisjes lokale dhe shoqërisë civile rome si dhe në përgjegjësinë e ndërsjellët në aspektin e sigurimit të mjeteve buxhetore dhe mjeteve nga donatorët.

Gjatë definimit të Planit të aksionit i është kushtuar kujdes **monitorimit dhe evalvimit të implementimit**. Për aq më tepër, në bazë të preferencave të Kornizës së BE-së për strategjitë nacionale të integritetit të romëve deri më 2020 për politikën e bazuar në të dhënat, kështu që qëllimit janë formuluar ashtu që përcjellja dhe vlerësimi i implementimit të Planit të aksionit të bëhet në pajtim me kornizën kohore të implementimit. Në këtë mënyrë, nëse paraqitet nevoja, implementuesit mund të ndërmarrin masa për korrigjim në çdo moment të implementimit.

Pavarësisht nga evalvimi i vet implementimit të planit të aksionit është me rëndësi të bëhet **vlerësimi i efekteve të zbatimit të Planit të Aksionit (i ashtuquajtur i impact assesment)**. Për këtë qëllim, për të gjithë indikatorët kyçë të qëllimeve që dëshirohet të arrihet, është realizuar hulumtimi në bashkësinë rome dhe egjiptiane, me të cilin janë përfshirë të gjitha familjet rome dhe egjiptiane.

Falë këtyre të dhënave, pas katër vjetësh pas skadimit të afatit për implementim, do të realizohet hulumtimi me instrumente të njëjta dhe do të vlerësohet se në ç' masë, të gjitha aktivitetet e ndërmarra, përpos rezultateve afatshkurtra, kanë krijuar ndryshime reale në bashkësi dhe me kyçjen e saj.

Kujdes i posaçëm në pajtim me **Strategjinë në Planin e Aksionit u është kushtuar romëve dhe egjiptianëve në moshën fëmijërore si dhe femrave**, si kategori që me kornizën evropiane për strategjinë për romët janë identifikuar si ato grupe që kanë diskriminim të shumëfishtë. Masat që janë propozuar në këtë drejtim janë të dizajnuara posaçërisht në zgjidhjen e problematikës në sferën e mbrojtjes shëndetësore dhe të arsimimit.

PARIMET E PËRPILIMIT TË PLANIT TË AKSIONIT

Qëllimi strategjik që vendoset me këtë dokument është i definuar si përmirësim dhe avancim i pozitës së romëve dhe egjiptianëve në komunën e Ulqinit, që duhet të sjellë deri te zvogëlimi i dallimeve që ekzistojnë aktualisht ndërmjet pozitës së tyre dhe pozitës së banorëve të tjerë. Shikuar nga korniza shumë-cilësore normative e të drejtave të garantuara njerëzore dhe të pakicave në Mal të Zi, qëllimi kryesor i kësaj strategjike nuk mund të definohet edhe si krijim i kushteve për zbatimin dhe aplikimin e të drejtave themelore, njerëzore dhe të pakicave në popullatën rome dhe egjiptiane, individualisht dhe kolektivisht, në mënyrë që të përmirësohet në thelb dhe në mënyrë cilësore pozita shoqërore, kulturore, socio-ekonomike dhe çdo pozitë tjetër të këtij grupi të qytetarëve të Malit të Zi. Në këtë mënyrë do të mundësohet integrimi gradual i bashkësisë rome dhe egjiptiane në rrjedhat shoqërore të Malit të Zi, gjë që do të jetë një proces afatgjatë dhe i ndërlikuar. Integrimi i popullatës rome dhe egjiptiane përfshin edhe vendosjen e raporteve të reja shoqërore- kulturologjike ndaj bashkësisë rome dhe egjiptiane, të pasqyruara në aspektin specifik të bashkëjetesës paqësore me popullsinë shumicë si dhe në eliminimin e paragjykimeve dhe stereotipave tradicionale që e karakterizojnë marrëdhënien ndaj kësaj popullate, fatkeqësisht jo vetëm në Mal të Zi. Parimet e ndalimit të diskriminimit dhe parimi i barazisë para ligjit janë parakushte themelore për gëzimin e të gjitha të drejtave njerëzore dhe të pakicave, por, ata nuk janë të mjaftueshëm për garantimin e barazisë faktike të pakicës me shumicën, në veçanti në mbrojtjen e identitetit të posaçëm të pakicave. Për këtë arsye edhe standardet ndërkombëtare edhe legjislativi nacional e parashohin institutin e njohjes së një seti shtesë të drejtave të pjesëtarëve të pakicave që quhet aksioni afirmativ- trajtimi preferencial-diskriminimi pozitiv. Ky koncept si standard ndërkombëtar- juridik, posaçërisht në kuadër të këshillit të Evropës ka të bëjë me pakicat nacionale, etnike, racore, fetare, gjuhësore, kulturore. Ai shtrihet në pranimin e disa të drejtave në vëllim më të madh se të drejtat që i pranohen popullatës shumicë në bazë të rregullave të përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare mbi mbrojtjen e të drejtave të njeriut. Përpilimi dhe zbatimi i strategjisë bazohet në këto parime themelore, përndryshe të zhvilluara në praktikën e mbrojtjes së të drejtave njerëzore dhe të pakicave, për grupet posaçërisht të rrezikuara, të përjashtuara dhe të margjinalizuara:

- Parimi i barazisë, gjegjësisht mundësive të njëjta dhe jo diskriminimit;
- Parimi i integritetit pa asimilim;
- Parimi i aksionit afirmativ apo pozitiv;
- Parimi i respektimit, pranimin dhe promovimit të dallimeve;
- Parimi i barazisë gjinore;
- Parimi i ndihmës dhe vetë-ndihmës për qytetarët e rrezikuar dhe grupet në pozitë të pavolitshme sociale;
- Parimi i partneritetit të ndërsjellët të qeverisjeve lokale, organizatave ndërkombëtare, shoqërisë civile dhe romëve dhe egjiptianëve, gjegjësisht participimi i organizatave rome dhe egjiptiane në përpilimin dhe zbatimin e strategjisë;
- Parimi i solidaritetit social apo bashkëjetesës paqësore të pakicës dhe shumicës;

- Parimi i ndarjes së përgjegjësive së aktorëve kryesorë të përpilimit dhe zbatimit të strategjisë.

Të gjitha këto parime janë të lidhura ndërmjet vetes, janë të ndërvarura, janë në gjendje të korrelacionit të lartë të ndërsjellët, gjë që do të thotë se qëllimet dhe detyrat e strategjisë mund të realizohen vetëm me zbatimin e tyre integral. Kjo gjë është plotësisht e logjikshme dhe e arsyeshme bazuar në gjendjen faktike të popullatës romë në komunën tonë dhe domosdoshmërinë e marrjes së masave urgjente dhe efektive me qëllim të shërimit të kësaj gjendjeje dhe krijimit të kushteve afatgjata që romët dhe egjiptianët të fillojnë t'i realizojnë të drejtat e tyre themelore dhe të pakicave si edhe të gjithë qytetarët tjerë të komunës së Ulqinit.

Në pajtim me Strategjinë për inkluzionin social të romëve dhe egjiptianëve në Mal të Zi 2016-2020 plani i aksionit për romë dhe egjiptianë në komunën e Ulqinit bazohet në katër parime:

- **Parimi i barazisë dhe mundësive të barabarta.** Me këtë parim respektohet nevoja që pjesëtarët e bashkësisë romë dhe egjiptiane të kenë mundësi të barabartë në të gjitha fushat shoqërore siç është rasti edhe me popullatën shumicë.
- **Parimi i mos diskriminimit.** Në këtë parim bazohen të gjitha masat në mënyrë që me zbatimin e tyre të zvogëlohet dukshëm shkalla e diskriminimit të pjesëtarëve të bashkësisë romë dhe egjiptiane në të gjitha segmentet e jetës shoqërore.
- **Parimi i desegregacionit.** Njëri nga shkaqet kyçe të përjashtimit dhe deprivimit social të romëve dhe egjiptianëve është fakti se ata në numrin më të madh të rasteve jetojnë në kushte segreguese. Në këtë mënyrë mekanizmat dhe faktorët e marginalizimit social reprodukojnë dhe pamundësojnë veprimin e masave që janë të orientuara drejt inkluzionit social.
- **Parimi i aksionit afirmativ.** Parimi i ndalimit të diskriminimit dhe barazisë para ligjit janë parakushtet themelore për jetësimin e të gjitha të drejtave njerëzore dhe të pakicave, por ata nuk janë të mjaftueshëm për të siguruar barazi faktike të pakicës me shumicën. Për këtë arsye edhe standardet ndërkombëtare- juridike si dhe legjislativi nacional parashohin institutin e njohjes së një setit shtesë të të drejtave për pjesëtarët e pakicave që quhet aksioni afirmativ- trajtimi preferencial- diskriminimi pozitiv, siç është paraparë me nenin 8.të Kushtetutës së Malit të Zi, në të cilin parashihet se nuk do të vlerësohen si diskriminim dispozitat ligjore dhe futja e masave të posaçme që janë të orientuara në krijimin e kushteve për realizimin e barazisë nacionale, gjinore dhe të përgjithshme, si dhe në mbrojtjen e personave që janë në çfarëdo baze në pozitë jo të barabartë. Masat e posaçme mund të zbatohen vetëm derisa të realizohen qëllimet për shkak të së cilave janë ndërmarrë ato.

VIZIONI

Komuna e Ulqinit është bashkësi lokale në të cilën romët/et dhe egjiptianët/et i kanë të gjitha të drejtat e garantuara me kushtetutë dhe me ligjet e Malit të Zi, kanë qasje të barabartë dhe të

njëjtë ndaj të gjitha shërbimeve dhe serviseve që u ofrohen qytetarëve dhe qytetareve në nivelin lokal.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT ka të bëjë me analizën e fuqive, dobësive, mundësive dhe kërcënimeve në mjedis. Në tabelë është dhënë analiza e të gjithë faktorëve thelbësor që janë të rëndësishëm për miratimin e planit lokal për aksion për inkluzionin social të romëve dhe egjiptianëve, si dhe faktorëve që do të ndikojnë në vetë procesin e realizimit të aktiviteteve të definuara me plan.

<i>FUQITË</i>	<i>DOBËSITË</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Përvoja në realizim ▪ Plani lokal i aksionit të përfshirjes së romëve dhe egjiptianëve në komunën e Ulqinit 2012-2016 ▪ Strategjia për inkluzionin social të romëve dhe egjiptianëve në Mal të Zi 2016-2020 ▪ Protokolli mbi prevenimin dhe ndalimin e martesave fëmijërore të kontraktuara ▪ Protokolli me qëllim të parandalimit të braktisjes së hershme të shkollimit ▪ Edukimi ▪ Një pjesë e bashkësisë rome dhe egjiptiane që bashkëpunojnë në mënyrë aktive me institucionet dhe me sektorin joqeveritar ▪ Fëmijët romë dhe egjiptianë si shembull, edukimi moshatar, ▪ Baza e të dhënave të Qendrës për punë sociale ▪ Përvoja e deritanishme në punë me popullatën RE ▪ Aktivitetet e komisionit për mbrojtjen nga dhuna në familje ▪ Shembujt e praktikës së mirë ▪ Interesimi i sistemit që të merret me këtë problematikë ▪ Përfshirja dhe bashkëpunimi i të gjithë aktorëve relevantë ▪ Përvoja pozitive që e bartin pjesëtarët 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Qeverisja lokale ka dy vjet që është pa dokument që do të merrej me çështjet e popullatës RE ▪ Nuk ekziston evalvimi i planit dhe punës së përparshme në të gjitha fushat ▪ Mungesa e kuadrit profesional në institucionet e sistemit ▪ Mungesa e mediatorit/ mediatores RE në shkolla ▪ Mungesa e mjeteve financiare ▪ Kapaciteti i qeverisjes lokale për informim të bashkësisë RE si dhe i popullatës shumicë rreth çështjeve të rëndësishme për këtë problematikë është joadekuat

e popullatës RE që kanë jetuar jashtë shtetit	
MUNDËSITË	KËRCËNIMET
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Përpilimi i LPA-së së ri ▪ Kyçja e të gjitha palëve të interesuara ▪ Qasja multidisiplinare ▪ Mundësia e shfrytëzimit të fondeve të jashtme, të projekteve të ambasadave, OJQ-ve të jashtme... ▪ Edukimi si proces ▪ Ngritja e nivelit të vetëdijes dhe evitimi i paragjytimeve ▪ Të futen benefite për punëdhënësit sipas shembullit që bëhet për benefite për punësim të personave me invaliditetet ▪ Përpilimi dhe realizimi i projekteve, fondet vendore dhe të jashtme 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Paragjykimet dhe stereotipat ▪ Tradicionalizmi dhe mbyllja e bashkësisë rome dhe egjiptiane ▪ Bashkëpunimi joadekuat i qeverisjes lokale dhe me një pjesë të popullatës RE ▪ Paragjykimi i punëdhënësve ▪ Mungesa e mjeteve për realizimin e aktiviteteve.

ANALIZA E SITUATËS

Numri më i madh i pjesëtarëve të popullatës rome dhe egjiptiane në territorin e komunës së Ulqinit jeton në vendbanimet Totosh, Mali i Bardhë, Pinjesh, Kodra, Gjerana, Barakat e MPB, ndërsa një pjesë e vogël e tyre i banojnë në pjesën e territorit para së gjithash në prapashpinën e Plazhit të Madh dhe Shtojit. Është me rëndësi të ceket se këto vendbanime të përmendura janë kryesisht rome dhe egjiptiane, në të cilat ata jetojnë në kushte relativisht të dobëta, në veçanti kur bëhet fjalë për kushtet e banimit.

Të dhënat e paraqitura në këtë kapitull janë të dhënat me të cilat disponon Grupi punues:

- Të dhënat zyrtare nga regjistrimi i popullsisë në vitin 2011
 - Të dhënat që disponojnë entet/ institucionet/ organizatat përfaqësuesit e të cilave janë anëtarët e grupit punues;
 - Të dhënat nga hulumtimi në terren
- Sipas të dhënave zyrtare të entit për statistikë të Malit të Zi, në regjistrimin e vitit 2011 në territorin e komunës së Ulqinit jetojnë 73 pjesëtarë të popullatës egjiptiane dhe 159 pjesëtarë të popullatës rome.

FUSHAT E IMPLEMENTIMIT

1. Statusi juridik

Definimi i statusit të secilit individ definojnë korpusin e të drejtave statusore që i ka në dispozicion. Posedimi i dokumenteve identifikuese paraqet parakushtin themelor për kyçje në shoqëri dhe zvogëlimin e varfërisë së popullatës romë dhe egjiptiane. Me këtë mundësohet qasje e rregullt në tregun e punës, mbrojtjen sociale, shërbimet shëndetësore dhe arsimore, si dhe të gjitha gjërave tjera që paraqesin kusht për organizimin normal të jetës. Për fat të keq, një numër i konsideruar i romëve dhe egjiptianëve si nëse bëhet fjalë për popullatën domicile ashtu edhe për popullatën e zhvendosur, nuk posedon dokumente identifikuese.

2. Arsimimi

Mundësitë dhe arritjet e arsimimit të fëmijëve, apo të individëve nuk varen vetëm nga aftësitë e tyre por edhe nga një numër i madh i faktorëve shoqëror, nga sistemi shkollor dhe politika arsimore e shtetit. Mirëpo, është me rëndësi të ceket se fëmijëve romë dhe egjiptianë u paraqiten vështirësi dhe pengesa të shumta për kyçjen e tyre në sistemin e arsimimit. Gjendja ekonomike e familjes, kushtet joadekuate të jetës, arsimimi i prindërve, vlera që i jepet në familje arsimimit, mënyra e jetës, paragjykimet, mos integrimi, janë disa nga elementet që drejtpërdrejt apo në mënyrë indirekte ndikojnë në suksesin e fëmijëve.

Të dhënat na pasqyrojnë qartas një nivel tejet të ulët të arsimimit të prindërve prej të cilëve vështirë se mund të pritet të ofrojnë mbështetje të duhur fëmijëve në arsimim, si nëse bëhet fjalë në nxitje në mësim, apo në nxitjen dhe motivimin në aktivitete të ndryshme arsimore jashtë shkollës. Përpos kësaj, gjendja materiale e familjes, kushtet joadekuate banesore, migrimi i familjeve gjatë një viti shkollor, mjedisi ku mbisundon martesë e hershme dhe themelimi i hershëm i familjes kontribuojnë gjithashtu në përjashtimin e tyre nga sistemi shkollor.

2.1. Edukimi dhe arsimimi parashkollor: Përfshirja e fëmijëve të popullatës romë dhe egjiptiane në edukimin dhe arsimimin parashkollor është 0%. Në pajtim me nenin 35 të ligjit mbi edukimin dhe arsimimin parashkollor, shërbimet e ushqimit të fëmijëve pa përkujdesje prindërore dhe fëmijëve prindërit e të cilëve janë shfrytëzues të sigurimit material të familjes, i paguan Qendra për punë sociale në territorin e të cilës është vendbanimi i fëmijës, gjegjësisht i prindërve. Nuk ka automatizëm me rastin e përfshirjes së fëmijëve RE në kopsht, gjegjësisht në sigurimin e vendeve në institucionin parashkollor. Gjithashtu edhe pagesa mujore në shumën prej 40 € për këtë aspekt të arsimimit paraqet pengesë për prindërit. Ekziston mundësia që mjetet për vijimin e fëmijëve në institucione parashkollore të sigurohen nga buxheti i shtetit në bazë të strategjisë. Edukimi dhe arsimimi parashkollor ka rol të rëndësishëm në ngritjen dhe zhvillimin e përgjithshëm të formimit të personalitetit të fëmijës. Pjesëmarrja e pamjaftueshme e fëmijëve në arsimimin parashkollor gjithashtu ndikon në rezultatet e dobëta të fëmijëve gjatë arsimimit të obliguar.

2.2. Arsimimi dhe edukimi fillestar: Ligji mbi arsimimin dhe edukimin fillestar përcakton se çdokush ka të drejtë në arsimimin fillestar kualitativ dhe pa pagesë. Arsimimi dhe edukimi

filleshtar është i obliguar për të gjithë fëmijët prej moshës prej 6 deri në 15 vjet. Në shkollë regjistrohen fëmijët të cilët në vitin kalendarik në të cilin fillojnë të vijnë në mësimin do t'i plotësojnë 6 vjet. Fëmijët pjesëtarë të bashkësisë rome dhe egjiptiane vijnë dy shkolla fillore në Ulqin, IP SHF "Marshall Tito" dhe IP SHF "Boshko Strugar".

Një numër më i madh në përqindje rreth 80% me 15 vjet të mbushura dhe pas ngeljes së disahershme në klasë, fëmijët e braktisin shkollimin në këtë moshë. Vetëm i numër i vogël i fëmijëve, rreth 20% sish, vazhdon shkollimin në shkollë të mesme.

Me qëllim të lehtësimit të kyçjes dhe vazhdimin të mëtejshëm të tyre të shkollimit, Ministria e arsimit në bashkëpunim me Ministrinë për të drejtat njerëzore dhe të pakicave kanë zhvilluar disa aktivitete, duke përfshirë këtu edhe librat shkollorë pa pagesë për të gjithë fëmijët romë dhe egjiptianë, që nga klasa e para deri në klasën e nëntë.

Gjithashtu, komuna e Ulqinit në periudhën e përparshme ka ndarë libra gratis për fëmijë që i kanë plotësuar kushtet për regjistrim në klasën e parë gjatë vitit, duke përfshirë këtu edhe popullatën rome dhe egjiptiane. Me qëllim të zvogëlimin të disperzimit dhe braktisjes së shkollimit të fëmijëve, shkollat fillore formojnë ekipe që me zbatimin e mekanizmit do të identifikojnë nxënësit në rizik nga braktisja e shkollimit, reagimi dhe realizimi i efikasitetit të masave të parandalimit dhe intervenimit në nivelin e shkollës.

Për avancimin e pozitës dhe pjesëmarrjen aktive të bashkësisë RE, misioni OSBE në Mal të Zi ka realizuar një projekt 4 vite me radhë, në bashkëpunim me SHF "Marshall Tito" që ka pasur për qëllim që nëpërmes të arsimit joformal, nëpërmes punishteve për gazetarë të rinj, fëmijë që vijnë nga popullata RE, t'i afrojnë më shumë fëmijëve tjerë dhe të njëjtit t'i njoftojnë se nuk ekzistojnë kurrfarë dallimesh mes tyre. Të gjithë fëmijët që kanë vijuar këtë lloj të arsimit joformal nga bashkësia RE, sot vijnë në shkollën e mesme në Ulqin dhe Podgoricë, për ç' shkak falënderimin më të madh e meriton projekti i cekur më sipër.

2.3. Arsimit dhe edukimi i mesëm: Prej nxënësve të popullatës rome dhe egjiptiane në Ulqin në këtë vit shkollor krejtësisht 10 sish kanë regjistruar shkollën e mesme në Ulqin dhe Podgoricë. Për nxënësit e regjistruar të shkollave të mesme të kësaj popullate, ministria e arsimit dhe e sportit në bashkëpunim me ministrinë e punës dhe përkujdesjes sociale, i siguron librat gratis.

2.4. Nivelet tjera të arsimit dhe edukimit: Bazuar në aktivitetet e aktorëve të ndryshëm, viteve të fundit është rritur dukshëm edhe numri i pjesëtarëve të popullatës rome dhe egjiptiane që vazhdojnë shkollimin në institucionet e shkollimit të lartë. Më së fundmi në fakultete në Mal të Zi një studente nga Ulqini, pjesëtare e popullatës RE e ka përfunduar fakultetin e shkencave politike.

Me strategjinë e zhvillimit të arsimit theksi vendoset mbi nxitjen e kualitetit më të mirë, efikasitetit dhe kyçjes së fëmijëve në sistemin e arsimit pa diskriminim në çfarëdo baze, në përmirësimin e suksesit shkollor të fëmijëve, dhe në zvogëlimin e braktisjes së shkollimit.

Kushti themelor për përmirësimin e statusit socio-ekonomik të bashkësisë RE, gjegjësisht i lëvizshmërisë shoqërore sociale dhe i integritetit në shoqëri është arsimiti. Pasi që arsimiti

është njëri nga faktorët kyçë, është e domosdoshme të punohet në evitimin e pengesave dhe kyçjen në arsim në mënyrë që të gjithë fëmijët romë dhe egjiptianë të përfshihen në sistemin arsimor, e kjo do të ndikojë në përmirësimin e pozitës së përgjithshme të kësaj bashkësie, gjegjësisht:

- Të njihen bashkësitë rome dhe egjiptiane me të drejtat dhe obligimet nga fusha e arsimit dhe mbështetja në realizimin e tyre;
- Të organizohen sa më shumë fushata për regjistrim në arsimin parashkollor, fillestar, të mesëm dhe të lartë;
- Të realizohen një sërë aktiviteteve edukative për pjesëtarët e bashkësisë rome dhe egjiptiane me qëllim të ngritjes të vetëdijes mbi rëndësinë e arsimit dhe obligimin e kyçes së fëmijëve në sistemin e arsimit;
- Organizimi i punishteve për bashkësinë RE për parandalimin e martesave të parakohshme dhe të dhunës moshatare;
- Të motivohen fëmijët me theks të posaçëm në vajza, me qëllim të nxitjes së regjistrimit, përcjelljes, vijimit të mësimin të rregullt, të suksesit më të mirë shkollor dhe të përfundimit të shkollimit.
- Të organizohen kopshtet përgatitore me qëllim të rritjes së shkallës së socializimit ndërmjet fëmijëve dhe të efikasitetit të rezultateve në arsimin fillestar.
- Të sigurohet transport gratis dhe pajisje për arsim të fëmijëve RE për eliminimin e shkaqeve të përfshirjes më të madhe;
- Kyçja e mediatorëve, asistentëve në mësim, ndihma e mentorit dhe tutorit për përmirësimin e suksesit shkollor të fëmijëve;
- Të zvogëlohen stereotipat, paragjykimet dhe diskriminimi në sistemin e arsimit;
- Të ofrohet ndihmë me rastin e sigurimit të dokumenteve personale që nevojiten për regjistrim në arsim;
- Të rriten kapacitetet e institucionit parashkollor dhe të sigurohet mbështetja financiare për funksionimin më të mirë të tyre.

3. Punësimi dhe të drejtat nga marrëdhënia e punës

Karakteristika themelore e pozitës shoqërore- ekonomike e pjesëtarëve të popullatës rome dhe egjiptiane në Mal të Zi është shkalla e ulët e aktivitetit ekonomik dhe shkalla e lartë e papunësisë. Popullata rome dhe egjiptiane kryesisht është e përjashtuar nga format formale të punësimit, ndërsa numri më i madh i personave merren me profesionet për të cilat nuk nevojitet profesion i caktuar. Një numër i madh i tyre është i punësuar në ekonominë gri, kryesisht në mbledhjen e lëndëve të para për riciklim. Për këtë arsye, popullata rome dhe egjiptiane i takon kategorisë së personave me mundësi tejet të kufizuara të punësimit, me konkurrencë dhe mobilitet të ulët në tregun e punës. Rezultatet e kyçes së romëve dhe egjiptianëve në masa të politikës aktive të punësimit në periudhën e përparshme kanë qenë inkurajuese, dhe tregojnë se ekziston interesim gjithnjë e më i madh për avancimin e statusit të deritashëm dhe për përfshirje në programe që u ofrohen nëpërmes të entit të punësimit. Ata që i kufizon angazhimet e entit dhe partnerëve të tij në fushën e arsimit dhe arsimin profesional është ekzistimi i diskriminimit

në tregun e punës në aspektin e punësimit të romëve dhe egjiptianëve pas përfundimit të programeve të arsimit dhe aftësimit profesional. Qëllimet e përgjithshme të strategjisë në fushën e punësimit janë rritja e pjesëmarrjes së pjesëtarëve të popullatës rome dhe egjiptiane në masat e politikës aktive të punësimit, me kyçjen e barabartë të grave; avancimi i mundësive për punë cilësore; rritja e shkallës së punësimit dhe ruajtja e trendit të tillë; avancimi i bashkëpunimit ndërmjet partnerëve socialë dhe shoqërisë civile; zvogëlimi i diskriminimit në tregun e punës. Përmes sigurimit të arsimit dhe aftësimit më kualitativ për romë dhe egjiptianë si masa aktive të punësimit do të ngrihet edhe niveli i punësimit të tyre dhe do të gjenerojë potencial për krijimin e të ardhurave personale gjë që do të jetë bazë fillestare për zhvillimin e ekonomisë sociale, për çlirimin nga varfëria dhe për sigurimin e anëtarësimit të plotfuqishëm në shoqëri.

Për rritjen e numrit të të punësuarve nga rendi i romëve dhe egjiptianëve, duhet të ndërmerret një sërë aktivitete:

- Organizimi i një fushate informuese mbi të drejtat dhe obligimet e popullatës rome dhe egjiptiane në fushën e punësimit me theks të posaçëm në informimin e grave (pjesëmarrja aktive e këshillit të romëve, OJQ-ve të romëve dhe liderëve të tyre);
- Motivimi i romëve dhe egjiptianëve për kërkim aktiv të punës dhe kyçja në masat e politikës aktive të punësimit nëpërmes kyçjes në biseda informative me persona të posaçë paraqitura dhe me seminare informative-motivuese;
- Promovimi i pjesëmarrësve të programeve në bashkësinë lokale;
- Sigurimi i kurseve të gjuhëve për romë dhe egjiptianë që nuk e flasin gjuhën malazeze, veçanërisht për gra;
- Organizimi i programeve që përfshin edhe shkrim-leximin funksional dhe të gjitha llojet e arsimit;
- Organizimi i programit për arritjen e kualifikimit të parë për profesion për numër sa më të madh të personave që nuk kanë aftësim profesional.
- Organizimi i programeve të certifikuara të arsimit dhe aftësimit për profesione që kërkohen në tregun e punës e të cilat i plotësojnë nevojat dhe interesimin e pjesëtarëve të popullatës rome dhe egjiptiane dhe kanë lidhje me mundësitë e ardhshme për punë;
- Kyçja e romëve dhe egjiptianëve në programe të punëve publike, dhe në punësimin sezonal, me aksent të posaçëm në sigurimin e pjesëmarrjes së barabartë të grave;
- Mbështetja e zhvillimit të biznesit familjar;
- Mbështetja e ruajtjes dhe zhvillimit të zanateve tradicionale (përmes zhvillimit të kooperativave dhe ndarjes së granteve)
- Stimulimi i punëdhënësve për punësimin e pjesëtarëve të popullatës RE, përmes sistemit të lehtësimeve afariste dhe tatimore si dhe përmes subvencioneve për romë dhe egjiptianë të ndërmarrësve dhe punëdhënësve që punësojnë punëtorë të kombësisë rome dhe egjiptiane;
- Punësimi aktiv i pjesëtarëve të popullatës rome dhe egjiptiane në sektorin publik;
- Inicimi i përpilimit të rregullativit ligjor për zhvillimin e ekonomisë sociale;
- Zhvillimi i mëtutjeshëm i dijeve dhe shkathtësive të sektorit OJQ si dhe përfaqësuesve të tyre në grupet zyrtare për punën e monitorimit të procesit të inkluzionit dhe përfaqësimit

publik me qëllim të zbatimit sa më efikas të politikave nacionale dhe lokale ndaj romëve dhe egjiptianëve;

- Fuqizimi i partneritetit social- përfshirja dhe lidhja e institucioneve ekzistuese dhe bashkësisë lokale;
- Përforcimi i koordinimit nëpërmes vendosjes së partneriteteve ndërmjet qendrave për punë sociale, byrove të punësimit, OJQ-ve dhe liderëve të RE, këshillit të romëve dhe organizatave ndërkombëtare në kontekstin e përgatitjes dhe implementimit të projekteve që i financon BE në sektorin social.

4. Shëndeti dhe mbrojtja shëndetësore

Me reformën e sistemit të shëndetësisë është futur mjeku i zgjedhur, përmes të cilit personat e siguruar realizojnë mbrojtjen primare shëndetësore dhe që u mundëson edhe drejtimin në nivelin sekondar dhe terciar të mbrojtjes shëndetësore. Ligji mbi sigurimin shëndetësor ka garantuar që kategoritë e rrezikuara sociale, të papunësuarit, fëmijët deri në shkollën fillore, e nëse janë në shkollë deri sa ta përfundojë shkollimin e mesëm dhe të lartë, gratë gjatë shtatzënisë dhe një vjet pas lindjes, të moshuarit mbi 65 vjet dhe të sëmurit nga sëmundje të ndryshme, nuk marrin Opjesë në shpenzimet e shërimit (kanë mbrojtje shëndetësore gratis). Dispozita mbi mënyrën e realizimit të mbrojtjes shëndetësore të të huajve i ka barazuar pjesëtarët e popullatës rome dhe egjiptiane në të drejtat në mbrojtjen shëndetësore me persona të siguruar (për të cilët vlen ligji mbi mbi sigurimin shëndetësor). Tani nuk ka pengesa normative që pjesëtari i popullatës rome dhe egjiptiane që nuk posedojnë dokumentet (letërnjoftimin, pasaportën apo ndonjë dokument tjetër identifikues, certifikatë të lindjes, numrin unik amëz) ta realizojnë të drejtën në mbrojtjen shëndetësore, si për nga kuantiteti, ashtu edhe për nga përmbajtja e shërbimeve si edhe personat e siguruar në mënyrë të rregullt. Për shërbimet e shëndetit seksual dhe reprodaktiv, pjesëtarët e popullatës rome dhe egjiptiane mund t'i paraqiten te gjinekologët e zgjedhur në shtëpitë e shëndetit, ndërsa lindjen mund ta realizojnë në çdo maternitet në Mal të Zi. Vaksinimi i fëmijëve të pjesëtarëve të popullatës rome dhe egjiptiane, që nuk e kanë pediatri e vet të zgjedhur dhe që nuk vijnë shkollimin bëhet në vendbanimet ku është siguruar vendosja kolektive e pjesëtarëve të kësaj popullate. Instituti për shëndetin publik herë pas here organizon fushata të vaksinimit të fëmijëve romë dhe egjiptianë.

Është shumë e rëndësishme pjesa e aktiviteteve të qendrave mbështetëse në institucionet shëndetësore, me qëllim të informimit të romëve dhe egjiptianëve, e ku zbatohet prevenimi, mbrojtja dhe avancimi i shëndetit dhe në kontakt të drejtpërdrejtë me këta persona t'ua përcjellin informatat e duhura mbi rëndësinë dhe avancimin e shëndetit reprodaktiv, në mënyrë përkatëse dhe të kuptueshme për ta.

Aktivitetet që duhet ndërmarrë për përmirësimin e mbrojtjes shëndetësore:

1. Të vërtetohet statusi shëndetësor i romëve dhe egjiptianëve në bazë të përcaktimit të treguesve relevantë të shëndetit, në mënyrë që të definohen masat specifike të mbrojtjes shëndetësore të kësaj kategorie të lëndueshme;
2. Të sigurohet monitorimi i vazhdueshëm i gjendjes shëndetësore dhe kërkesave shëndetësore të romëve dhe egjiptianëve;
3. Të rritet qasja në mbrojtjen shëndetësore në të gjitha aspektet –qasja territoriale, kulturologjike dhe ekonomike;

4. Të nxiten dhe të orientohen pjesëtarët e popullatës rome dhe egjiptiane për zgjedhjen e mjekut personal (të gjithë ata që e kanë statusin e rregulluar në Mal të Zi: shtetasit e Malit të Zi apo të huajt me vendbanim të përkohshëm, apo të përhershëm);
5. Pjesëtarëve të popullatës rome dhe egjiptiane që nuk e kanë të zgjedhur statusin, t'u sigurohet mbrojtja shëndetësore në pajtim me Dispozitën mbi mënyrën e realizimit të të drejtave të personave të zhvendosur nga ish republikat jugosllave dhe personave të shpërngulur intern nga Kosova, që banojnë në Ulqin;
6. Të nënshkruhen marrëveshjet mbi bashkëpunim me OJQ-të që merren me çështjet e shëndetësisë së romëve dhe egjiptianëve, në aspektin e ofrimit të informatave profesionale, të besueshme dhe specifike si dhe intervenimet adekuate;
7. Të edukohen pjesëtarët e romëve dhe egjiptianëve mbi të drejtat në mbrojtjen shëndetësore, mënyrën e realizimit të drejtave, si dhe punëtorët shëndetësorë që duhet t'u sigurojnë realizimin e të drejtave në mbrojtjen shëndetësore;
8. Të sigurohen masat adekuate të edukimit për punëtorët shëndetësorë, për shkak të specifikave të këtij grupi të popullatës;

5. Mbrojtja sociale dhe e fëmijëve

Në sistemin e mbrojtjes sociale dhe të fëmijëve mbahet evidenca e bazuar në përkatësinë etnike, nacionale ose ndonjë përkatësie tjetër të shfrytëzuesve të mbrojtjes sociale. Për shkak të problemit të cekur më sipër lidhur me mos posedimin e dokumenteve personale, që lidhet me pamundësinë e qasjes në të drejta të ndryshme, një numër shumë i vogël i familjeve rome dhe egjiptiane fiton sigurimin material të familjes, shtesat fëmijërore dhe benefitet tjera, që realizohen në bazë të dispozitave ligjore nga kjo fushë. Qëllimi themelor i Strategjisë në këtë fushë është lehtësimi i qasjes në sistemin e mbrojtjes sociale dhe të fëmijëve për popullatën rome dhe egjiptiane . Kjo do të arrihet me aktivitete të caktuar në periudhën e ardhshme katërvjeçare. Aktivitetet:

1. Të përmirësohet qasja dhe kualiteti i shërbimeve të qendrave për punë sociale;
2. Organizimi i fushatën informuese në vendbanimet e romëve dhe egjiptianëve mbi të drejtat dhe mënyrën e realizimit të mbrojtjes sociale dhe të fëmijëve;
3. Angazhimi i mediatorëve RE për nevojat e timeve eksperte në qendrat për punë sociale dhe në institucione tjera të mbrojtjes sociale;
4. Me programe dhe aktivitete të posaçme t'u ofrohet mbrojtja personave me nevoja të posaçme të popullatës rome dhe egjiptiane;
5. Formimi i timeve mobile të përbërë nga përfaqësuesit /-et e qendrave për punë sociale, mediatorëve romë, përfaqësuesit /-et e OJQ-ve rome dhe egjiptiane, përfaqësuesit /-et e shtëpive të shëndetit, përfaqësuesit /-et e Drejtorisë së policisë për ofrimin e shërbimit të mbështetjes sociale;
6. Ndërmarrja e aktiviteteve nga ana e mediatorëve RE për fëmijët që e ndërpresin shkollimin e rregullt, me theks në vajza;
7. Prevenimi i martesave të të miturve dhe martesave të dhunshme /të kontraktuara përmes punës së ekipeve multidisiplinare në qendrat për punë sociale dhe avancimi i bashkëpunimit me institucionet shkollore;
8. Të ndikohet në ndryshimet dhe plotësimet e Ligjit mbi mbrojtjen sociale dhe të fëmijëve si dhe në aktet përcjellëse nënligjore;

Dhuna në familje është formë specifike e dhunës së bazuar në gjini, që rrezikon realizimin e të drejtave dhe lirive themelore të grave. Edhe pse Mali i Zi zhvillon politikën e bazuar në parimet e mos diskriminimit dhe respektimit të të drejtave të njeriut, korniza ekzistuese institucionale ende nuk garanton mekanizma efikas të mbrojtjes së grave nga dhuna, që sigurojnë mbrojtje të barabartë pjesëtareve të popullatës rome dhe egjiptiane në pajtim me standardet e miratuara ndërkombëtare. SI shkaqe të mundshme njihen: mungesa e zgjidhjes sistemore në fushën e mbrojtjes së familjes, mungesa e rregullave dhe procedurave unike në veprimin me viktimat e dhunës, bashkëpunimi dhe koordinimi i pazhvilluar mjaftueshëm ndërmjet institucioneve kompetente, shkëmbimi i pamjaftueshëm i të dhënave relevante. Përpos kësaj, praktika e mbledhjes dhe analizimit sistematik të të dhënave për dhunën në familje dhe dhunën mbi gratë në kuadër të popullatës rome dhe egjiptiane nuk është mjaft e zhvilluar.

Në pajtim me këtë, nuk mund të shihet në mënyrë precize dhe të dokumentuar sa është e përhapur dhuna në familje në rrafshin e kësaj popullate, dhe as të analizohet kualiteti dhe kuantiteti i masave preventive që ndërmerren në rastet e dhunës në kuadër të kësaj popullate.

Aktivitetet që duhet ndërmarrë për përmirësimin e pozitës së grave dhe parandalimin e dhunës:

- Hulumtimi dhe mbledhja e të dhënave mbi rastet e shqetësimit, shqetësimit seksual dhe keqtrajtimit seksual;
- Kyçja e përfaqësueseve të popullatës rome dhe egjiptiane në ekipet lokale në terren që do të formohen / që veç janë të formuara;
- Kyçja e përfaqësueseve të popullatës rome dhe egjiptiane në implementimin dhe zbatimin e masave dhe aktiviteteve të përcaktuara me planet lokale të aksionit për arritjen e barazisë gjinore;
- Kyçja e preventimit të dhunës në të gjitha planet lokale të aksionit për përfshirjen e popullatës rome dhe egjiptiane;
- Mbrojtja nga martesat e dhunshme dhe të kontraktuara të të miturve dhe parandalimi i proceseve të tilla përmes zbatimit të përpiktë të dispozitave ligjore;
- Edukimi i pjesëtareve të popullatës rome dhe egjiptiane mbi Ligjin mbi ndihmën juridike gratis;
- Edukimi i pjesëtareve të popullatës rome dhe egjiptiane mbi Ligjin mbi mbrojtjen nga dhuna në familje dhe Strategjinë e mbrojtjes nga dhuna në familje;
- Edukimi i grave të popullatës rome dhe egjiptiane, të punësuarve në qendrat për punë sociale dhe pjesëtarët/pjesëtares e policisë si dhe të punësuarve në shëndetësi në fushën e ndalimit të diskriminimit dhe parandalimit dhe evitimit të dhunës në familje;
- Zhvillimi i serviseve të reja dhe fuqizimi i serviseve ekzistuese për mbështetjen e viktimave të dhunës në familje në nivelin lokal, me trajnim të posaçëm për punë me pjesëtares e popullatës rome dhe egjiptiane si dhe me grupe tjera të lëndueshme;
- Edukimi i vajzave dhe grave të popullatës rome dhe egjiptiane mbi masat e mbrojtjes;
- Integrimi i njohurive mbi dhunën ndaj grave, barazinë gjinore dhe komunikimin jo të dhunshëm në institucionet shkollore të arsimimit fillestar dhe të mesëm;
- Kyçja e të dhënave mbi grupet specifike në të gjitha hulumtimet mbi dhunën në familje dhe dhunën e bazuar në gjini si dhe klasifikimi i të dhënave të fituara sipas bazës gjinore dhe etnike.

6. Informimi, Identiteti kulturor dhe gjuhësor

Gjuha, kultura gojore, muzika dhe kultura tradicionale kulturore të romëve kanë vend të theksuar në planet dhe programet e gati të gjitha vendeve evropiane, ku janë krijuar institucionet dhe entet përkatëse. Duke marr si shembull këto vende, edhe në Mal të Zi duhet krijuar programe, institucione dhe ente të tilla për pjesëtarët e popullatës rome dhe egjiptiane. Përmes të drejtave të garantuara kolektive romët mund të marrin pjesë në mënyrë të drejtpërdrejtë apo indirekte në vendimmarrje për çështje të caktuara në lidhje me kultivimin e kulturës së vet, me realizimin e të drejtës në arsimim, informim dhe në përdorimin zyrtar të gjuhës dhe shkrimit në pajtim me ligjin. E drejta për ruajtjen e veçantisë parashikon të drejtën në shprehje, ruajtje, kultivim, zhvillim dhe shfaqje publike të veçantive kulturore dhe fetare, pastaj lidhjet dhe bashkëpunimin me bashkëkombësit jashtë territorit të Malit të Zi etj.

Në pajtim me Ligjin mbi të drejtat dhe liritë e pakicave, Këshilli i romëve merr pjesë në përpilimin e politikës në fushën e kulturës. Këshilli merr pjesë në marrjen e vendimeve mbi mënyrën e prezantimit të trashëgimisë kulturore dhe historike etj. Kultura dhe shprehja, ruajtja, kultivimi, avancimi, trashëgimia dhe shfaqja publike e saj merren si detyrë integrale e bashkësisë rome dhe egjiptiane. Kultura është çështje e dyfishtë, në njërën anë është instrument i afirmimit të identitetit të bashkësisë rome dhe egjiptiane, ndërsa në anën tjetër instrument për avancimin e komunikimit të ndërsjellët ndëretnik dhe integritit të romëve dhe egjiptianëve në shoqëri. Duke u nisur nga të drejtat e parapara dhe duke pasur parasysh rëndësinë dhe rolin e kulturës, që, sipas definicionit ndërthur të gjitha segmentet e jetës së njerëzve të një bashkësie (duke filluar nga prodhimi, përkrye dijes, përdorimit të saj, pastaj ideja dhe vlera, duke përfunduar me metodat dhe institucionet që kujdesën për zhvillimin e saj), mund të thuhet se romët dhe egjiptianët ende nuk i kanë të garantuara kushtet elementare për zhvillimin e kulturës së vet. Kultura, që e krijon bërthamën e identitetit të romëve dhe egjiptianëve, ka dy aspekte kyçe: tradicionale dhe bashkëkohore. Për tu shprehur, ruajtur, kultivuar, zhvilluar si dhe për t'u ruajtur lidhjet dhe për t'u vendosur bashkëpunimi me bashkëkombësit nga diaspora është e domosdoshme të sigurohen kushtet për institucionet dhe shoqatat e pakta ekzistuese kulturore si dhe të themelohen dhe të zhvillohen institucione dhe organizata të reja që janë të domosdoshme për krijimtarinë bashkëkohore kulturore të romëve dhe egjiptianëve. Krijimi i parakushteve sistemore të qëndrueshme për ruajtjen dhe zhvillimin e gjuhës rome, si e mirë e rëndësisë së posaçme, është një segment tejet thelbësor për ruajtjen e identitetit të përgjithshëm kulturor dhe kombëtar.

Aktivitetet:

1. Hapja e media qendrës RE (RTV, shtypi, portali etj.)
2. Botimi i fjalorit të gjuhës rome, përkthimi i literaturës në gjuhën rome dhe prej saj;
3. Mbështetja dhe partneriteti në iniciativën rajonale për standardizimin e gjuhës rome;
4. Të forcohen kapacitetet dhe të përshejtohet veprimtarinë kulturore – botuese të romëve në kuadër të Qendrës për ruajtjen dhe zhvillimin e kulturës së pakicave;
5. Të mbështetet bashkëpunimi në projektet e shoqatave dhe institucioneve kulturore me institucionet e shumta rome jashtë Malit të Zi, me qëllim të avancimit të jetës kulturore të romëve dhe egjiptianëve në Mal të Zi;
6. Mbështetja hulumtimeve etnologjike lidhur me jetën dhe zakonet e romëve dhe egjiptianëve në Mal të Zi;
7. Promovimi i kulturës rome (Dita botërore e romëve, 8 prilli, Dita e egjiptianëve të Ballkanit, 24. qershor) dhe në kuadër të manifestimit “Ditët e kulturës së popujve pakicë në Mal të Zi”;
8. Organizimi i kampeve verore të gjuhës rome me mbështetjen e institucioneve;

Liria e shprehjes dhe informimit është njëra nga të drejtat elementare të secilës shoqëri demokratike dhe është e proklamuar në dokumentet ndërkombëtare, si dhe në legjislativin vendor në Mal të Zi. Informimi i popullatës RE në Mal të Zi realizohet nëpërmes programeve të serviseve publike nacionale të radio-difuzionit, Radios së Malit të Zi dhe Televizionit të Malit të Zi, pastaj serviseve lokale dhe mediave komerciale elektronike, ku, kryesisht, ekzistojnë emisionet e specializuara qoftë në gjuhën rome (me titra të përkthyer), qoftë në gjuhën malaziase.

Komuna e Ulqinit në të cilën funksionojnë serviset lokale radio-difuzive do të sigurojnë që në kontratat vjetore të përmbajtjeve të obliguara programore me interes publik do të cekën në mënyrë precize edhe programet RE, servisi publik lokal radio-difuziv është i obliguar të angazhojë me punësim gazetarë mediatikisht të edukuar nga popullata RE. Të stimulohen partneriteti i qeverisjeve lokale, sektorit OJQ dhe shoqatave mediatike dhe mediave në planin e prezantimit mediatik të RE nëpërmes programeve të edukimit, trajnimit dhe definimit strategjik të prioriteteve mediatike nga kjo fushë. Themelimi i revistës në gjuhën rome, shqipe ose malaziase do të jetë një prioritet i rëndësishëm i kësaj bashkësi.

7. Banimi

Kushtet e banimit paraqesin njërin nga kriteret më të rëndësishme të standardit jetësor. Nuk ekzistojnë të dhëna precize mbi objektet ku banojnë pjesëtarët e popullatës rome dhe egjiptiane, si nëse bëhet fjalë për objektet me apo pa kushte për jetesë. Është vlerësim i përgjithshëm se kushtet e banimit të shumicës së romëve dhe egjiptianëve në Ulqin janë nën standardet minimale nacionale dhe ndërkombëtare. Disa romë dhe egjiptianë nuk kanë gati kurrfarë vendbanimi të përhershëm, e shumë sish banojnë në hapësira që as përfaqësojnë nuk janë adekuate për banim. Posaçërisht janë të dobëta dhe ekstremisht shqetësuese kushtet higjienike-shëndetësore të banimit të një numri të madh të kësaj popullate. Në rastin e një numri jo të vogël të pjesëtarëve të

bashkësisë rome dhe egjiptiane punohet para së gjithash në problemin e mbijetesës - de facto të drejtës në jetesë - për shkak të mos qasjes, gjegjësisht mungesën e ujit të pijshëm, për faktin se objektet janë të përkohshme, shpesh nga materiali jo krejtësisht i fortë, me sipërfaqe të vogël, pa nyje sanitare dhe të kanalizimit. Romët dhe egjiptianët e zhvendosur nga Kosova kanë fituar në komunën tonë vendosjen e domosdoshme në Barakat e MPB, në kampin Safari në Pinjesh ku kryesisht sundojnë kushte ekstremisht të dobëta për banim dhe për jetë në përgjithësi.

Pjesëtarët domicilë të popullatës egjiptiane në Ulqin janë të vendosur në vendbanimet Totosh, Mali i Bardhë dhe Kodra. Në Totosh vendbanimi është krijuar para më se dyzet vjetësh kur lagja e egjiptianëve është kaluar atje me rastin e ndërtimit të bulevardit dhe të ndërtesave të Igmanit?. Momentalisht lagja është e stërmbushur sepse familjet janë zgjeruar dhe zmadhuar, kështu që është dashur t'i shtojnë banesat e veta. Mirëpo, ajo që paraqet problem janë muret e betonit që i kanë ngritur shkollat dhe në këtë mënyrë shkaktojnë vërshime të shpeshta në këtë lagje.

8. Pjesëmarrja në jetën politike dhe publike

Qëllimi kryesor i këtij plani është përmirësimi i pozitës edhe nëpërmes të kyçjes së popullatës rome dhe egjiptiane në rrjedha shoqërore që nuk mund të realizohet pa pjesëmarrjen adekuateve të romëve dhe egjiptiane në jetën publike dhe politike, gjegjësisht pa prezantimin politik të romëve dhe egjiptianëve si entitet dhe kolektivitet specifik kulturor dhe politik. Ky është një segment i rëndësishëm dhe i domosdoshëm i emancipimit të përgjithshëm kulturor dhe social të bashkësisë rome dhe egjiptiane, por edhe një faktor shumë i rëndësishëm dhe konkret i luftës kundër diskriminimit, për trajtimin e barabartë të romëve dhe egjiptianëve si qytetarë. Në këtë aspekt është arritur një përparim i caktuar, që shihet në formimin dhe funksionimin e organizatave të ndryshme joqeveritare, që gjithnjë e më shumë kyçën në zgjidhjen e çështjeve ekzistenciale të cekura më sipër të këtij grupimi. Mirëpo, këto organizata ende nuk kanë mbështetje të duhur të shoqërisë dhe shtetit malazias, as në aspektin material as në aspektin profesional. Gjithashtu, duke shikuar rolin e rëndësishëm dhe ingerencat e dhëna me ligjin mbi të drejtat dhe liritë e pakicave, rëndësi të madhe ka konstituimi dhe funksionimi i këshillit të romëve. Prezantimi politik i popullatës rome është pjesë përbërëse e realizimit të masave dhe aktiviteteve të propozuara më sipër për zgjedhjen e çështjeve ekzistenciale të bashkësisë rome në mënyrë që të krijohen kushte për realizimin e të drejtave themelore njerëzore të romëve dhe egjiptianëve dhe integrimin e tyre gradual në rrjedhat shoqërore të Malit të Zi. Qëllimi themelor i strategjisë në këtë fushë është aftësimi profesional, funksional dhe kuadrovik i bashkësisë rome dhe egjiptiane për pjesëmarrje të plotfuqishme në jetën politike dhe publike me qëllim të realizimit të të drejtave themelore njerëzore, të integritit në shoqërinë civile dhe mbrojtjes së çështjeve dhe interesave ekzistenciale.

Aktivitetet:

- Krijimi i kushteve normative për përfaqësimin politik të romëve dhe egjiptianëve – në nivelin shtetëror dhe atë lokal nëpërmes të nxitjes së iniciativës;

- Të mundësohet prezence e përfaqësuesve të organizatave joqeveritare romë në punën e kuvendeve lokale sipas sistemit të *karriges së zbrazët*, me të drejtë të fjalës por pa të drejtë vote, në veçanti kur flitet për çështjet me rëndësi për pakicën romë;
- Përpilimi dhe zbatimi i programit të ndihmës afatgjatë profesionale dhe financiare sektorit joqeveritar rom dhe egjiptian;
- Ndërmarrja e një sërë aktivitetesh mediatike – të marketingut dhe edukative – informative, posaçërisht në servis lokal publik, me qëllim të afirmimit dhe të zgjerimit të vetëdijes mbi pozitën dhe nevojat e popullatës romë dhe egjiptiane, që përfshin edhe organizimin e seminareve profesionalë, debateve publike, tryezave të rumbullakëta rreth këtyre çështjeve;
- Sigurimi i respektimit të masave të definuara me ligj të aksionit afirmativ me rastin e punësimit të personave të nacionalitetit rom dhe egjiptian, në të gjitha organet e qeverisjes shtetërore, vetëqeverisjes lokale dhe në shërbimet publike;
- Aftësimi i grave nga popullata romë dhe egjiptiane për pjesëmarrje në jetën politike dhe publike me qëllim të plotësimit të të drejtave themelore njerëzore, pra të drejtës në barazi gjinore.

ÇËSHTJET STRATEGJIKE NGA FUSHA E ZBATIMIT TË LAP

1. ARSIMIMI:

Kyçja jo adekuate në sistemin e arsimimit

1.1. Niveli i pamjaftueshëm i vetëdijes mbi rëndësinë e arsimimit

1.1.1. Mungesa e informimit dhe e punishteve edukative për prindërit

1.1.2. Ekspozimi ndaj dhunës moshatare

1.1.3. Mungesa e pajisjeve të duhura për mësim

1.1.4. Sigurimi i transportit shkollor gratis

1.1.5. Kyçja e mediatorëve RE dhe numrit më të madh të asistentëve në arsim

1.2. Diskriminimi në rastin e shpërndarjes në paralele dhe në klasë

1.2.1. Qëndrimi i paqartë nga ana e ministrisë dhe shkollave në shpërndarjen e nxënësve në paralele

1.2.2. Seleksionimi gjinor në rastin e mbështetjes së fëmijëve në shkollim të mëtutjeshëm

1.3. Kyçja e hershme në përmirësimin e situatës ekonomike të familjes

1.4. Mungesa e dokumentacionit të duhur për regjistrim

1.4.1. Mungesa e dokumenteve personale

1.5. Numri i pamjaftueshëm i institucioneve parashkollore dhe shpërndarja e tyre territoriale

1.5.1. Kapacitete të pamjaftueshme të institucioneve parashkollore – mungesa e mjeteve (financave

...Strategjia në nivelin shtetëror, fondi i sekretariatit përkatës)

2. KUSHTET EKONOMIKE

2.1.Papunësia

- 2.1.1. Struktura e dobët arsimore – shkalla e ultë e arsimimit
- 2.1.2. Shfrytëzimi i të drejtave në bazë të MOP-it
- 2.1.3. Mos përfshirja në programe të politikës aktive të punësimit të EPPMZ¹
- 2.1.4. Mosinteresimi gjegjësisht pritja pasive e punës

2.2.Biznesi i vogël i pazhvilluar

- 2.2.1. Puna në zonën e ekonomisë informale

3. BANIMI – GJENDJA SOCIALE A POPULLATËS RE

3.1.Dokumentacioni jo i plotë teknik PDU², PPU³

- 3.1.1. Mossigurimi i lokacionit për ndërtimin e objektit banesor
- 3.1.2. Kushtet e dobëta në vendosjet kolektive
- 3.1.3. Moszgjidhja e statusit të lagjeve jo legale

3.2.Mosinteresimi / kyçja e pamjaftueshme e investueseve potencialë (partneriteti privat, publik, etj.)

- 3.2.1. Jo aktiviteti i Ministrisë dhe punës dhe kujdesit social që tu sigurohen gjërat e cekura më sipër
- 3.2.2. Tërheqja e donatorëve të jashtëm

3.3.Legalizimi i objekteve ekzistuese

- 3.3.1. Iniciativa për zvogëlimin e shumës së legalizimit
- 3.3.2. Ndërmjetësimi të shërbimet kompetente për rregullimin e objekteve jo legale

3.4.Shtesat sociale, sigurimi material, ndihma e njëhershme

- 3.4.1. Ofrimi i ndihmës me rastin e identifikimit të shfrytëzuesve të ri
- 3.4.2. Nxitja e iniciativës për azhurnimin e të dhënave

4. IDENTITETI, KULTURA DHE SPORTI

4.1.Mungesa e infrastrukturës

- 4.1.1. Deficiti i sallave të sportit, pishinave, terreneve të mbyllura, sallave të vallëzimit dhe të ngjashme

4.2.Mungesa e shoqërive sportive dhe kulturo-artistike

- 4.2.1. Mosekzistimi i shoqërive kulturo-artistike që punojnë në rritjen si aspekt i bashkimit dhe aktivimit të RE

4.3.Diskriminimi në sport dhe kulturë

- 4.3.1. Mospranimi në shoqëri

4.4.Themelimi i muzeut etnografik

- 4.4.1. Organizimi i punishtes për ruajtjen e muzeve të vjetra

¹ Enti Për Punësim i Malit të Zi

² Plani i Detajuar Urbanistik

³ Plani i përgjithshëm Urbanistik

- 4.4.2. Organizimi i aftësimit për punime të dorës
- 4.4.3. Qasja e organizuar e studimit të së kaluarës, identitetit...

5. MBROJTJA SHËNDETËSORE

5.1. Informimi i pamjaftueshëm i familjes, prindërve, kujdestarëve...

5.1.1. Ngritja e nivelit të vetëdijes mbi rëndësinë e kujdesit shëndetësor

5.2. Edukimi i popullatës RE mbi rëndësinë e shëndetit të mirë

5.2.1. Shërbimet primare shëndetësore gratis (pavarësisht nga mosekzistimi i sigurimit, pra, i librezës së shëndetësisë)

Preventivat

Vaksinimi

Shëndeti reproduktiv

Kontrolli epidemiologjik, dezinfektimi, dezinfektimi dhe deratizimi i lagjeve të RE

5.3. Mosekzistimi i bazës së të dhënave

5.3.1. Gjendja e shëndetit të popullatës RE

5.3.2. Organizimi i paraqitjes së pacientëve të paparaqitur pjesëtarë të popullatës RE në evidencat amë

5.3.3. Mobilizimi me librezë shëndetësore

5.3.4. Pacientët, pjesëtarët e popullatës RE që nuk posedojnë librezë shëndetësore kanë akses në sistemin e mbrojtjes së shëndetësisë (duke përfshirë fëmijët që jetojnë në 'rrugë')

5.3.5. Shërbimet gratis për: fëmijët nën 18 vjet, shtatzëna, invalidë, persona mbi 65 vjet

5.4. Formimi i njësive mobile shëndetësore dhe futja e ndërmjetësueseve shëndetësorë nga RE

5.4.1. Sigurimi dhe lehtësimi i shërbimeve shëndetësore për më të rrezikuarit

5.4.2. Mjekët i vizitojnë pacientët që janë të moshuar, invalidë, me sëmundje kronike, etj.

5.4.3. Te foshnjat, vizita nga ana e mjekëve dhe infermiereve me qëllim të sigurimit të zhvillimit të mirë të shëndetit

5.5. Medikacioni

5.5.1. Ofrimi i mundësisë së sigurimit të terapisë për të cilën nuk kanë gjendje të mjaftueshme ekonomike e që u mundëson blerjen e barërave të duhura

5.6. Këshillimoret

PLANIFIKIMI AKSIONAL

QËLLIMI STRATEGJIK 1: AVANCIMI I GJENDJES SË KYÇJES SË FËMIJËVE RE NË SISTEMIN E ARSIMIMIT				
Qëllimi operativ 1.1.: është rritur niveli i vetëdijes mbi rëndësinë e arsimit				
Aktivitetet	Indikatorët	Personi përgjegjës	Korniza kohore	Mjetet
1.1.1. Fushata informative	Shtypur dhe shpërndarë fletëpalosje për rëndësinë e arsimit	Sekretari i sekretariatit	2020, 2021, 2022	300 € në vit
1.1.2. Organizimi i punishteve edukative për prindërit	Më së paku 60 prind të popullatës së RE kanë marrë pjesë në 6 punishte (2 punishte në vjet)	Sekretari i sekretariatit	2020, 2021, 2022	300 € në vit
1.1.3. Organizimi i punishteve mbi zgjidhjen e dhunës moshatare për fëmijët e moshës shkollore (????)	Janë organizuar më së paku katër punishte në vjet në një shkollë, në shkolla në të cilat kanë marrë pjesë më së paku 15 nxënës (nga të gjitha shkollat) për punishte	Sekretari i sekretariatit të veprimtarive shoqërore Shkollat Qendra e punes sociale Gjykata per kundravajtje penale Ministria e puneve te brendeshme	2020, 2021, 2022, 2023	600€ në vit
1.1.4. Blerja e pajisjeve për mësim dhe veglave shkollore...	Janë siguruar pajisjet për mësim (çantat, fletoret, veglat...) për të gjithë nxënësit e popullatës RE	Sekretari i veprimtarive shoqërore	2020, 2021, 2022,	8000 eur Buxheti i KK
1.1.5. Marrja e vendimit për sigurimin e transportit shkollor gratis	Është siguruar transporti deri në shkollë për të gjithë nxënësit e popullatës RE (me marrjen e vendimit	Sekretari për veprimtari shoqërore	2020, 2021, 2022, 2023	4000 € në vit

	të posaçëm të KK-së)			
1.1.6. Kyçja e mediatorëve, asistentëve në mësim RE, e ndihmës së mentorëve dhe tutorëve	Një mediator, asistent, mentor apo tutor RE është i kyçur për ndihëm të fëmijëve RE në mësim	Sekretari për veprimtari shoqërore Ministria e brendshme	2020, 2021, 2022, 2023	4200 € në vit, Buxheti i Ministrisë së arsimit
Qëllimi operativ 1.2. Është zvogëluar diskriminimi me rastin e shpërndarjes së nxënësve RE nëpër klasë				
1.2.1. Përpilimi dhe dërgimi i shkresës Ministrisë së Arsimit dhe drejtorëve të shkollave me kërkesën për shpërndarjen jo diskriminuese të nxënësve nëpër klasë	Shkresa u është dërguar institucioneve	Kryetari i Komunës	2020, 2021, 2022, 2023	Shpenzimet administrative
1.2.2. Organizimi i mbledhjeve të përfaqësuesve të komunës dhe OJQ-ve me drejtorët e shkollave, në lidhje me shpërndarjen e nxënësve RE	Mbledhjet janë mbajtur	Sekretari i sekretariatit	2020, 2021, 2022, 2023	0
Qëllimi operativ 1.3. Është zvogëluar seleksionimi gjinor me rastin e mbështetjes së fëmijëve në shkollimin e mëtutjeshëm				
1.3.1. Organizimi i punishteve me prindër të bashkësisë RE mbi martesat e parakohshme	Më së pakut 60 prind të popullatës RE kanë marrë pjesë në 6 punishte (dy punishte në vjet)	Sekretari i sekretariatit	2020, 2021, 2022, 2023	400 € në vit
1.3.2. Organizimi i punishteve motivuese me theks të posaçëm në nxitjen e vajzave dhe inkurajimin e tyre të mëtejshëm për mësim	Më së paku 40 vajza kanë vijuar punishtet e inkurajimit	Sekretari i sekretariatit, OJQ	2020, 2021, 2022, 2023	300 € në vit
Qëllimi operativ 1.4. Janë siguruar predispozitat për sigurimin e dokumentacionit të duhur për regjistrim				
1.4.1. Ofrimi i ndihmës me rastin e sigurimit të dokumenteve personale	Ofrimi i këshillave për më së paku 65 vetë nga bashkësia RE në nivelin vjetor	Sekretari i sekretariatit Ministria e Punëve të Brendshme OJQ UNHCR	2020, 2021,	400 € në vit
1.4.2. Sigurimi i mbështetjes logjistike për shkuarjen e RE në vendbanimin e përparshëm me	Janë siguruar tri udhëtime	Sekretari i sekretariatit MPB	2020, 2021,	2000 € në vit

qëllim të rregullimit të dokumentacionit		OJQ UNHCR		
Qëllimi operativ 1.5. Është përmirësuar gjendja e institucioneve shtetërore parashkollore				
1.5.1. Të rriten kapacitetet e institucioneve parashkollore	Është punuar kopshti i ri në fushën e Ulqinit	Kryetari i Komunës	2021	500.000 €
QËLLIMI STRATEGJIK 2. ËSHTË PËRMIRËSUAR GJENDJA EKONOMIKE TEK POPULLATA RE				
Qëllimi operativ 2.1. Zvogëlimi i papunësisë				
2.1.1. Organizimi i punishteve përgatitore për pjesëtarë të popullatës RE për pjesëmarrje në programet e arsimit dhe aftësimin	Për 20% është zmadhuar shkalla e kyçjes në programe të politike aktive të punësimit të EPPMZ	Sekretari për veprimtari shoqërore në bashkëpunim me EPPMZ	2020, 2021, 2022, 2023	1000 € në vit
2.1.2. Organizimi i programit të arsimit të RE për arritjen e kualifikimit profesional (program i licencuar)	Më së paku 20 pjesëtarë të popullatës RE në vjet janë kyçur në programe	Sekretari për veprimtari shoqërore në bashkëpunim me EPPMZ dhe Ministrinë e Arsimit	2020, 2021, 2022, 2023	40.000 € në vit
2.1.3. Motivimi shtesë i punëdhënësve për punësimin e personave nga popullata RE; Marrja e vendimit mbi masat nxitëse për punëdhënësit në rast të punësimit të RE	Nga popullata RE në nivelin vjetor punësohen sipas kushteve të avancuara	Sekretari për veprimtari shoqërore në bashkëpunim me EPPMZ dhe me Unionin e punëdhënësve	2020, 2021, 2022, 2023	0
2.3.2. Aftësimi për punësim i RE-së të punëdhënësit me kushte të volitshme	Më së paku 10 RE janë punësuar të punëdhënësit	Sekretari i sekretariatit për veprimtari shoqërore	2021, 2022, 2023	Lehtësimet: Tatimet Sigurimi është ...
Qëllimi operativ 2.2. Biznesi i vogël i zhvilluar dhe zëjtaria				
2.2.1. Të ofrohen mundësi që zejet e vjetra si kovaçët të ruhen nga harresa dhe të motivojnë të rinjtë të punojnë në aftësime për këto zeje. Organizimi i punishteve për trajnim të RE-së për zeje të vjetra	Më së paku 5 persona RE në nivelin vjetor janë aftësuar për zeje të vjetra	Sekretariati për veprimtari shoqërore në bashkëpunim me EPPMZ dhe me zëjtarët e vjetër	2020, 2021, 2022, 2023	0

2.2.3. Të fuqizohet ndërmarrësia e femrave Punishtet për punimin e suvenireve	Më së paku 15 gra RE kanë marrë pjesë në punishtet për punimin e suvenireve në nivelin vjetor merren me punë dore dhe me punimin e suvenireve	Sekretari për veprimtari shoqërore dhe gratë krijuese të Ulqinit		Komuna i siguron hapësirat për këto aktivitete
--	---	--	--	--

QËLLIMI STRATEGJIK 3. PËRMIRËSIMI I KUSHTEVE TË BANIMIT DHE GJENDJES SË PËRGJITHSHME SOCIALE TE POPULLATA RE

Qëllimi operativ 3.1. Dokumentacioni teknik i plotësuar PDU, PPU

3.1.1. Legalizimi i objekteve ekzistuese banesore përmes identifikimit të objekteve që nuk janë të legalizuara dhe iniciativa për legalizim si dhe për zvogëlimin e shpenzimeve për të. Ndryshimi i vendimit mbi pagesën për legalizim.	Numri i objekteve të identifikuara jo legale dhe numri i iniciativave të nisura	Organet kompetente të qeverisjes lokale dhe ministria kompetente		Buxheti i KK/Ministria e zhvillimit të qëndrueshëm dhe turizmit 0
3.1.2. Aktivitetet në punimin e PDU-it dhe PPU-it	U punua PDU-i për lagjet Kodra, Mali i Bardhë, Pinjesh (fusha që deri tash nuk janë të rregulluara)	Sekretari për urbanizëm dhe urbanisti kryesor i qytetit		Buxheti i KK-së/Buxheti i Qeverisë së Malit të Zi 0
3.1.3. Sigurimi i lokacionit për ndërtimin e objektit banesor për vendosjen kolektive për RE dhe shfrytëzues tjerë socialë (të pa shtëpi)	Është caktuar hapësira me PDU për vendimin e vendosjeve kolektive me dokumentacion përcjellës dhe me taksa komunale	Kryetari i Komunës në bashkëpunim me sekretarin për urbanizëm dhe urbanistin kryesor të qytetit		Buxheti i KK-së

Qëllimi operativ 3.2. Përmirësimi i kushteve të banimit në lagjet RE: Kodra, Pinjesh, Mal i Bardhë, Totosh

3.2.1. Ngritja e nivelit të vetëdijes së vendasve të lagjeve mbi mbajtjen e pastërtisë dhe sipërfaqeve publike. Mbajtja e punishteve mbi mirëmbajtjen e pastërtisë dhe sipërfaqeve publike	Më së paku 30 RE kanë marrë pjesë në mbledhjen informative mbi mirëmbajtjen e sipërfaqeve publike.	Sekretari i sekretariatit Bashkësitë lokale OJQ	2020, 2021, 2022, 2023	400 € në vit, Buxheti i KK-së
--	--	---	------------------------	-------------------------------

	Numri i tubimeve, tribunave publike të mbajtura			
3.2.2. Rekonstrukcioni i rrugëve deri në dhe nëpër lagje	Rrugët e përmirësuara	Sekretari për veprimtari komunale	2020, 2021, 2022, 2023	Sipas projektit Buxheti i KK-së
3.2.3. Rregullim i problemit të ndriçimit veçanërisht të atyre rrugëve që i përdorin nxënësit e moshës shkollore	Është vendosur dhe përmirësuar ndriçimi në lagjet ...	Sekretari për veprimtari komunale	2020, 2021, 2022, 2023	Sipas nevojës për mirembajtje Buxheti i KK-së EP MZ
3.2.4. Iniciative për ndërtimin e objektit për vendosjen kolektive për nevojat e familjeve më të rrezikuara nga bashkësia RE dhe rasteve tjera sociale të njerëzve pa shtëpi	Është nisur iniciativa drejt donatorëve potencialë, ministrive etj.	Kryetari i komunës në bashkëpunim me OJQ-të dhe bashkësinë RE	2020, 2021	Buxheti i KK-së Buxheti i Qeverisë së MZ Donatorët 0
Qëllimi operativ 3.3. Avancimi i mbrojtjes sociale dhe mbrojtjes së fëmijëve të bashkësisë RE				
3.3.1. Organizimi i fushatës informative mbi të drejtat nga fusha e mbrojtjes sociale dhe e fëmijëve	Janë mbajtur më së paku katër punishte në vjet me nga 16 pjesëmarrës/se për punishte	Sekretari për veprimtarinë shoqërore, qendra për punë sociale dhe OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	100 eur për material promovues Buxheti i KK-së, Ministria e punës dhe kujdes soc.
3.3.2. Ofrimi i mbështetjes për mbledhjen e dokumentacionit për realizimin e të drejtave nga fusha e mbrojtjes sociale	Numri i kërkesave të drejtuara	Sekretari i sekretariatit, Qendra për punë sociale, OJQ-të lokale	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së Qendra për punë sociale
3.3.3. Veprimi preventiv dhe parandalimi i martesave të dhunshme dhe të parakohshme. Punishtet mbi martesat e parakohshme	Janë mbajtur më së paku katër punishte në vjet me nga 20 pjesëmarrës/se për një punishte	Sekretari i sekretariatit, Qendra për punë sociale, Ministria e Punëve të Brendshme, OJQ-të lokale	2020, 2021, 2022, 2023	200 eur Buxheti i KK-së Ministria e punës.
3.3.4. Formimi i ekipit multidisiplinar të përbërë nga institucionet lokale dhe shtetërore për parandalimin e martesave të dhunshme dhe të parakohshme	Është formuar ekipi	Sekretari i sekretariatit, Qendra për punë sociale, MPB, OJQ-të lokale	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së Ministria e punës.
3.3.5. Ofrimi i mbështetjes psiko-sociale nëpërmes qasjes	Numri i serviseve të ofruara	Sekretari i sekretariatit,	2020, 2021,	Buxheti i KK-së Ministria e punës.

multidisciplinare për ri-integrimin e viktimave të martesave të dhunshme dhe të parakohshme		Qendra për punë sociale, SHSH Ulqin, OJQ-të lokale	2022, 2023	
Qëllimi operativ 3.4. Zvogëlimi dhe sprapsja e dhunës në familje dhe dhunës ndaj femrave				
3.4.1. Të organizohen tubime dhe punishte edukative me temën e dhunës në familje dhe dhunës ndaj grave.	Janë realizuar 3 aktivitete edukative me pjesëmarrjes e më së paku 10 pjesëmarrës/se	Sekretari i sekretariatit, Qendra për punën sociale, Ministria e Punëve të Brendshme, OJQ-të lokale	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së/Ministria e punës dhe përkujdesjes sociale
3.4.2. Të zhvillohet sistemi për mbështetjen e familjes dhe puna me ekzekutuesit e dhunës.	Numri i shfrytëzuesve/eve dhe numri i aktiviteteve të ndërmarra	Sekretari i sekretariatit, Qendra për punë sociale, OJQ-të lokale	2020, 2021, 2022,	Buxheti i KK-së/Ministria e punës dhe përkujdesjes sociale
3.4.3. Fuqizimi i mbështetjes psiko-sociale nëpërmes qasjes multidisciplinare për ri-integrimin e viktimave të dhunës familjare	Është formuar servisi për shërbimet psiko-sociale dhe numri i shfrytëzuesve të shërbimeve	Sekretari i sekretariatit, Qendra për punë sociale, SHSH Ulqin, OJQ-të lokale	2020, 2021, 2022, 2023	Sa mjete ndahen për servis Buxheti i KK-së/Ministria e punës dhe përkujdesjes sociale
3.4.4. Promovimi i ligjit familjar mbi organizimin e aktiviteteve edukative për keqtrajtimin dhe mospërfilljen e fëmijëve	Janë mbajtur 4 aktivitete promovuese në vjet me pjesëmarrje të më së paku 20 personave për punishte	Sekretari i sekretariatit, Qendra për punë sociale, MPB, OJQ-të lokale	2020, 2021, 2022, 2023	Sa mjete ndahen për servis Buxheti i KK-së/Ministria e punës dhe përkujd. sociale
Qëllimi operativ 3.5. Sprapsja dhe perversioni i lypësisë së fëmijëve dhe të rriturve				
3.5.1. Organizimi i fushatave publike mbi luftën kundër lypësisë.	Janë organizuar më së paku dy fushata në vjet	Sekretari i sekretariatit, Qendra për punë sociale, MPB, OJQ-të lokale	2020, 2021, 2022, 2023	600 eur Buxheti i KK-së/ MPB Donatorët
3.5.2. Ndhimja e vazhdueshme dhe mbështetja e fëmijëve dhe prindërve përmes programit të fuqizimit dhe përforsimit të familjes	Më së paku 20 familje në vjet kanë fituar ndihmën dhe mbështetjen e njëhershme	Kryetari i Komunës, Sekretari për veprimtari shoqërore, Qendra për punë sociale	2020, 2021, 2022, 2023	5000 eur Buxheti i KK-së/ Ministria e punës dhe përkujdesjes sociale

3.5.3. Organizimi i kuzhinës publike me ofrimin e së paku një shujte të ngrohtë në ditë	Më së paku 100 shfrytëzues të kuzhinës publike në ditë	Kryetari i Komunës, Sekretari për veprimtari shoqërore, Qendra për punë sociale, OJQ-të dhe organizatat humanitare	2020, 2021, 2022, 2023	1000 eru Buxheti i KK-së/ Donatorët dhe OJQ
---	--	--	------------------------	---

QËLLIMI STRATEGJIK 4. INFORMIMI, IDENTITETI, KULTURA, SPORTI

Qëllimi operativ 4.1. Përmirësimi i informimit të popullatës RE

4.1.1. Themelimi i qendrës informative për romë dhe egjiptianë (Komuna e Ulqinit do të sigurojë hapësirat për qendrën informative dhe rrogën për një rom/egjiptian të punësuar). Qendra do të ofrojë të gjitha llojet e informatave romëve dhe egjiptianëve të interesuar nga fusha e aplikimit të LAP-së	Qendra informative e hapur	Kryetari i komunës, sekretari për veprimtari shoqërore, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	20.000 Buxheti i KK-së
4.1.2. Të sigurohet emisioni informativ një gjysmë ore për popullatën RE në servis lokal publik	Info RE ON AIR është krijuar dhe emitohet 1 herë në muaj	Kryetari i komunës, Drejtori i servisit lokal publik	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së
4.1.3. Aktivimi i portalit ULINFO-RE	Është aktivuar ueb faqja	Sekretari i sekretariatit	2020, 2021, 2022, 2023	6000 eur Buxheti i KK-së Donatorët Ministria e popujve pakice

Qëllimi operativ 4.2. Identiteti dukshëm i zhvilluar te romët dhe egjiptianët

4.2.1 Organizimi i tubimeve shkencore mbi identitetin e popullatës RE në Ulqin dhe në përgjithësi në Ballkan	Janë mbajtur më së paku dy tubime shkencore në vjet me pjesëmarrjen e mbi 2 ekspertëve	Kryetari i komunës, Sekretari për veprimtari shoqërore, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	2000 eur Buxheti i KK-së Ministria e pakicave, Donatorët
4.2.2. Incizimi i filmave dhe emisioneve dokumentarë me temën identiteti RE	Është incizuar më së paku një film dokumentar dhe një emision në vjet	Kryetari i komunës, Sekretari për veprimtari shoqërore, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	1000 eur Buxheti i KK-së Ministria e pakicave, Donatorët
4.2.3. Organizimi i ekspozitave të	Është mbajtur së	Sekretari për	2020,	500 eur

eksponateve të kulturës, dokumenteve, rrobave, këpucëve, veglave tjera nga historia që tregon identitetin e RE-së në Ulqin dhe në rajonin e Ballkanit	paku një ekspozitë në vjet	veprimtari shoqërore, Drejtori i qendrës për kulturë, OJQ-të	2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së/ Ministria e e kulturës, Donatorët
Qëllimi operativ 4.3. Avancimi i jetës kulturore të RE të Ulqinit				
4.3.1. Organizimi i ngjarjeve kulturore, festivale, koncerteve dhe garave në fushën e muzikës dhe vallëzimit. Të precizohet	Janë mbajtur më së paku tri ngjarje kulturore në vjet	Sekretari për veprimtari shoqërore, Drejtori i qendrës për kulturë, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	1000 eur Buxheti i KK-së
4.3.2. Të iniciohet organizimi i shkollës së vallëzimit dhe muzikës së RE në kuadër të Qendrës për kulturë	Është hapur shkolla e vallëzimit dhe muzikës për RE	Sekretari për veprimtari shoqërore, Drejtori i qendrës për kulturë, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së OJQ donatoret
Qëllimi operativ 4.4. Janë avancuar kushtet për marrjen me sport për popullatën RE				
4.4.1. Të garantohet anëtarësimi gratis për shkollën e futbollit si dhe për sportet tjera për fëmijët RE	Më së paku 30 fëmijë RE merren pa pagesë me sport në nivelin vjetor	Sekretari për veprimtari shoqërore, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	3000 € në vjet. Buxheti i KK-së
4.4.2. Të sigurohet transporti për fëmijë që merren me sport prej vendit të banimit në terrenet sportive dhe anasjelltas	Transporti për 30 fëmijë i siguar	Sekretari për veprimtari shoqërore, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	2000 eur Buxheti i KK-së/
QËLLIMI STRATEGJIK 5. MBROJTJA SHËNDETËSORE E PËRMIRËSUAR				
Qëllimi operativ 5.1. Është ngritur niveli i vetëdijes mbi rëndësinë e mbrojtjes shëndetësore				
5.1.1. Janë organizuar fushata informative mbi rëndësinë e ruajtjes së shëndetit dhe rëndësinë e mbrojtjes shëndetësore. Të precizohet	Janë organizuar më së paku dy fushata informative në vit	Sekretari për veprimtarinë shoqërore, SHSH Ulqin, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	0 Buxheti i KK-së/ Donatorët
Qëllimi operativ 5.2. Avancimi i preventivës së mbrojtjes shëndetësore të RE në Ulqin				
5.2.1. Organizimi i fushatës mbi vaksinimin e obligueshëm të fëmijëve	Janë organizuar më së paku tri fushata në vit	Sekretari për veprimtari shoqërore, SHSH Ulqin, mediat lokale, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së/ Donatorët OJQ
5.2.2. Organizimi i fushatës mbi shëndetin reprodaktiv.	Janë organizuar më së paku dy fushata	Sekretari për veprimtari	2020, 2021,	Buxheti i KK-së/ Donatorët

Të precizohet	në vit	shoqërore, SHSH Ulqin, mediat lokale, OJQ-të	2022, 2023	Ministria shendetesise
5.2.3. Fushatat informative mbi qasjen, ekzistimin dhe punën e këshillimores në SHSH Ulqin (për të rinj, për gra, për shtatzëna, për sëmundjen e sheqerit, për heqjen e shprehive të sëmundjet dhe për sëmundjet e varësisë)	Janë organizuar së paku 4 fushata në vit. Janë shpërndarë më së paku 300 fletëpalosje	Sekretari për veprimtari shoqërore, SHSH Ulqin, mediat lokale, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së/ Donatorët OJQ Ministrai e shendetesise
5.2.4. Organizimi i kontrolleve preventive shëndetësore dhe programit screening	Numri i pacientëve të kontrolluar dhe mostrat e screening-ut	Sekretariati për veprimtari shoqërore, SHSH Ulqin, mediat lokale, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së/ Donatorët Fondi i shëndetësisë
5.2.5. Kontrolli i vazhdueshëm epidemiologjik. Dezinfeksioni, dezinsksioni dhe deratizimi i vendbanimeve të RE-së	Numri i kontrolleve të kryera (më së paku 4 herë në vjet)	Sekretari për veprimtari shoqërore, SHSH Ulqin, Instituti për shëndetin publik	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së/ Donatorët Fondi i shëndetësisë SHSH Ulqin
Qëllimi operativ 5.3. Është avancuar qasja e mbrojtjes shëndetësore				
5.3.1 Vendorsja e mediatorit/es (bashkëpunëtorit/es në inkluzionin social) si ndërlidhje e bashkësisë me sistemin shëndetësor	Është angazhuar mediatori	Qendra për veprimtari shoqërore, SHSH Ulqin, OJQ-të	2020, 2021, 2022,	Buxheti i KK-së/ Donatorët
5.3.2. Të krijohet baza e të dhënave mbi numrin dhe gjendjen shëndetësore të popullatës RE me të dhënat e qasjes në sistemin shëndetësor	Është krijuar dhe më së paku dy herë në vjet azhurnuar baza e të dhënave	(Mediatori), Sekretari për veprimtari shoqërore, SHSH Ulqin, OJQ-të	2020, 2021, 2022, 2023	Buxheti i KK-së/ Donatorët Fondi i shendetesise

ZBATIMI, PËRCJELLJA DHE FINANCIMI I PLANIT LOKAL TË AKSIONIT

Plani lokal i aksionit për popullatën RE në Ulqin përfshin periudhën prej vitit 2019 deri në vitin 2023. Për realizimin e aktiviteteve të parapara me planin lokal të aksionit janë ngarkuar:

- Kuvendi i Komunës së Ulqinit,
- Sekretariati komunal për veprimtari shoqërore,
- Sekretariati komunal për urbanizëm,
- Sekretariati komunal për ekonomi dhe zhvillim.

PLA do të realizohet në bashkëpunim me:

- MPJ dhe IP,
- Entin për punësim të Malit të Zi,
- Drejtorinë për përkujdesjen për refugjatë;
- Qendrën për punë sociale, etj.

Në realizimin e aktiviteteve mund të marrin pjesë edhe:

- Institucionet e interesuara qeveritare që veprojnë në territorin e komunës,
- Organizatat lokale joqeveritare,
- Persona tjerë juridikë dhe fizikë.

Në qëllim të përcjelljes së aktiviteteve të realizuara, Komuna e Ulqinit do të formojë komisionin për përcjellje të zbatimit të LAP-së. Komisionin e përbëjnë përfaqësuesit e institucioneve që janë të cekur në planin e aksionit si bartës së aktiviteteve të posaçme si dhe përfaqësuesit e bashkësisë rome dhe organizatave joqeveritare të bashkësisë rome dhe egjiptiane. Detyra e komisionit është përcaktimi i planeve të aksionit si dhe zbatimi i planeve të aksionit, kontrolli i realizimit të tyre, vlerësimi i rezultateve të arritura në bazë të përcjelljes së indikatorëve të caktuar, propozimi i ndryshimeve dhe plotësimeve të LAP-së në nivelin vjetor dhe informimi i organeve të vetëqeverisjes lokale mbi zbatimin e tij. Me qëllim të kryerjes sa më efektive të aktiviteteve të veta, komisioni mund të thërrasë edhe përfaqësues të organeve të administratës shtetërore dhe institucioneve tjera, përfaqësues të organizatave joqeveritare, si dhe përfaqësues tjerë të interesuar të marrin pjesë në punën e komisionit. Mjetet për realizimin e LAP-së do t'i sigurohen me:

- buxhetin komunal,
- donacione,
- me mbështetje të jashtme financiare.

Komuna e Ulqinit do të sigurojë buxhetin për çdo vit të implementimit të LAP-së nga burimet e veta dhe nga fondet përkatëse të bashkësisë ndërkombëtare. Për vitin e parë të implementimit të këtij dokumenti komuna, në pajtim me mjetet e miratuara me buxhet të komunës për vitin 2020, do t'i sigurojë mjetet e parashikuara. Shuma e përgjithshme e mjeteve që do të ndahet nga buxheti i Komunës së Ulqinit në vitet e ardhshme për financimin e LAP-së do të varet nga mjetet e planifikuara për këto qëllime me vendimet vjetore të këtij buxheti në bazë të aktiviteteve të parapara.

MONITORIMI I REALIZIMIT TË PLANIT

Monitorimi i realizimit të planit lokal të aksionit për inkluzionin social të romëve dhe egjiptianëve në Komunën e Ulqinit për periudhën 2020-2023 do ta bëjë sekretariati për veprimtari shoqërore në bashkëpunim me grupin punues që ka punuar në përpilimin e planit, e të cilin e përbëjnë përfaqësuesit e të gjithë subjekteve relevante që merren me këtë problematikë.

Monitorimi përbëhet nga analiza e aktiviteteve të realizuara në pajtim me planin si dhe aktiviteteve që nuk janë të definuara me plan por kanë të bëjnë me integrimin e pjesëtarëve dhe pjesëtareve të popullatës rome dhe egjiptiane. Raportet mbi çështjet e sipërpërmendura do të përpilohet në nivelin vjetor dhe do të publikohen në ueb faqen e Komunës së Ulqinit. Formulari i tabelës për raportim:

Realizimi i LAP-it në Komunën e Ulqinit 2020-2023

Fusha/Qëllimi strategjik i vendosur me plan	Nënqëllimi dhe aktiviteti i definuar me plan	Projekti që realizohet	Përshkrimi i shkurtër	Buxheti

Aktivitetet tjera

Fusha në të cilën është realizuar aktiviteti dhe qëllimi që është arritur	Emri i projektit me të cilin është realizuar aktiviteti. Bartësi dhe partnerët në projekt, koha për realizim	Përshkrim i shkurtër i projektit	Buxheti dhe burimet e financimit

PLANI I MONITORIMIT DHE EVALUIMIT

Qëllimi operativ	TREGUESIT (INDIKATORËT)	BURIMI I VERIFIKIMIT	PERSONI PËRGJEGJËS	RESURSET E DUHURA
Qëllimi operativ 1.1. Niveli i rritur i vetëdijes mbi rëndësinë e arsimimit				
Qëllimi operativ 1.2. Diskriminimi i				

zvogëluar me rast të shpërndarjes së nxënësve RE në paralele				
Qëllimi operativ 2.1.				
Qëllimi operativ 2.2.				
Qëllimi operativ 3.1.				
Qëllimi operativ 3.2.				
Qëllimi operativ 4.1.				

BUXHETI

Artikulli	Shuma sipas viteve			Në total
	2020	2021	2022	
Qëllimi strategjik 1 (të shënohet qëllimi strategjik)				
Qëllimi operativ 1.1. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 1.2. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 1.3. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 1.4. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 2. (të shënohet qëllimi strategjik)				
Qëllimi operativ 2.1. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 2.2. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 2.3. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 3. (të shënohet qëllimi strategjik)				
Qëllimi operativ 3.1. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 3.2. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 3.3. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 4. (të shënohet qëllimi strategjik)				
Qëllimi operativ 4.1. (të shënohet qëllimi operativ)				

Qëllimi operativ 4.2. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 5. (të shënohet qëllimi strategjik)				
Qëllimi operativ 5.1. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 5.2. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 6. (të shënohet qëllimi strategjik)				
Qëllimi operativ 6.1. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 6.2. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 7. (të shënohet qëllimi strategjik)				
Qëllimi operativ 7.1. (të shënohet qëllimi operativ)				
Qëllimi operativ 7.2. (të shënohet qëllimi operativ)				
NË TOTAL				

PLANI I MBLEDHJES SË MJETEVE 2020-2022

Donatori (organizata ndërkombëtare, ministra, vetë organizata (nga veprimtaria ekonomike), komuna, organizimi i ngjarjes, donacionet individuale, qytetarët, shoqëria ekonomike, ambasadat...)	Teknika (propozimi i shkruar i projektit, auksioni bamiës, veprimtaria ekonomike e vetë organizatës, takim me subjektet ekonomike...)	Qëllimi strategjik – për të cilin mblidhen mjetet	Procedura – konkursi i hapur, kërkesa e drejtpërdrejtë;	Personi përgjegjës në qeverisjen lokale	Afati për realizimin e procedurës dhe implementimin e teknikës
Delegacioni i BE-së në Mal të Zi	Propozim projekti i shkruar	Qëllimi strategjik 1, qëllimi strategjik 4	Thirrja e hapur, qershor 2020		Në raport me datën e publikimit të konkursit
IPA – bashkëpunimi tej kufitar	Propozimi i projektit i shkruar				

